

MÁSODIK RÉSZ

A program

Mit akarunk?

Ez a nevelési program 12—17 éves fiúk számára való, két csoportban, 12—14 és 15—17 évesek csoportjában. A cél mindkettő számára ugyanaz, csak a módszerben vannak különbségek, a fiúk kora, érdeklődési köre és munkaköre tekintetében. Ha egy csoport tisztán falusi, vagy tisztán tanuló fiúkból áll, természetes, hogy a fent elsoroltak tekintetbe vételével fogja a vezető a hangot, a munka módjait alkalmazni. Azért nem *igyekszünk ilyen külön csoportok* alakítására, hanem ahol lehet, vagy ép a szükség kívánja, *vegyes* csoportokat alkotunk, mert így a különböző osztályból származó fiúk egymással is kapcsolatba kerülnek és sokat nyerhetnek egymástól.

A program csakis fiúk számára készült, tehát természetes, hogy *vegyes* (fiú — leány) egyesületekben, vagy munkákban nem használható. Szükséges, hogy a munka érdekében külön foglalkozunk a fiúkkal, mert a *vegyes* munka mindig bizonytalan. Az esetben, ha egy csoportban kénytelenek vagyunk kisebb és nagyobb (tehát mindkét korosztálybeli) fiúkat egyesíteni, mindig a *nagyobbak* számára megállapított munkamenetet használjuk.

Maga a program elve, mint már előbb említettük, a keresztyén nevelés alapján áll. Abból a gondolatból indul ki, hogy a keresztyén jellem az élet minden viszonylatában egy dologtól, azaz attól függ, milyen viszonyban állok én az én életem eszményével és céljával. A keresztyén jellem: ez azt jelenti, hogy nemcsak akkor vagyok keresztyén, mikor vallásos életem kérdéseiről van szó, hanem az vagyok szórakozásaimban, munkámban, másokkal való viszonyomban, tehát mindenütt. Az én keresztyénségem meghatározza magán és társas életem minden viszonyát és mozdulatát.

A program négy oldalon csoportosítja ezeket a viszonyokat, mely négy oldal az élet minden viszonyát és ágát magában foglalja. Ez a négy ág az értelmi működés, a testi fejlődés

dés, a lelki élet fejlődése, és a másokkal való viszonyom. Ezen a négy ponton kell a fiú fejlődését irányítani, elősegíteni. Ebben a négyben megvan minden életnyilvánulás. Az értelmi életében a világ és az élet magyarázatára vonatkozó törekvése nyilvánul, testi fejlődésében fizikai élete és jövője van, vallásos, lelki élete az emberi élet céljával és nagy erőforrásával köti össze, másokkal való viszonya a társadalmi életben való megállását teszi lehetővé. Így akarja befoglalni a program minden oldalát ebben a négyben a fiú fejlődésének.

Most mind a négy oldalnak egy fundamentoma van, és ez a vallásos, a lelki élet. Kétségtelenül ez a programnak egyik olyan pontja, melyet lényegesnek kell tekintenünk, és amely esetleg ellentmondással találkozhat, de ezt előre le kell szögeznünk, mint a program egyik speciális és elengedhetetlen pontját, hogy az egész fejlődés alapjául nem az értelmi vagy testi, vagy szociális fejlődés, hanem a lelki élet fejlődésének gondolatát teszi. Ez pedig annyit jelent, hogy vallja, hogy a vallásos életben látja azt a tartó erőt, mely a fiúkat az életben meg tudja tartani a cél számára tartani és ezt tartja legfontosabbnak. És amint láttuk, hogy a program ellentétben van azokkal, akik a jellemnevelés célját és eszményét másban, mint a keresztyén nevelés eszményében, Krisztusban találják, éppen, mert ez keresztyén jellemnevelést akar adni: épúgy ellentétben látjuk most ezt a programot azzal a felfogással, mely azt mondja, hogy az ismeretek adása vagy a testi erő fejlesztése, vagy a társadalom hasznos tagjává való nevelés a nevelés legfőbb célja. Ezekkel époly határozott és kibékíthetetlen ellentétben van, mert a az értelmi, testi és egyéb célokat alá kell rendelni az egyetlen célhoz: a keresztyén jellemnek, s első dolog, hogy a fiúk keresztyén jelleme alakuljon ki, a többi csak eszköz a főbb célra. Ez az ellentét kibékíthetetlen, és aki ezt nem vallja, az ezen program szerint ne is kezdjen dolgozni.

Látszik ebből, hogy a négy ág között milyen viszony áll fenn. Az egész munka alapja az, amely a lelki élet ápolásáról szól. A program ezen négy ágát, mely szerint a fiú fejlődését figyelemmel akarja kísérni, egy bibliai részhez kapcsolja, Lukács. ev. 2. rész 52. verséhez, mely a Jézus ifjúkori fejlődéséről reánk maradt egyetlen megemlékezés. „Jézus pedig gyarapodék bölcsességben (értelmi fejlődés) és testének állapotjában (testi nevelés) Isten (előtti) kedvességben: a lelki élet fejlődése) és emberek előtt való kedvességben (a szolgálat).“ A Jézus fejlődése és növekedése tehát, melyben a nevelés mind a négy elve megvan, a példa arra, hogyan kell a fiúk növekedését a lelki élet alapján, mind a négy ponton keresztülvinni. Az értelmi nevelés célja a fiúkat arra nevelni,

hogy az egész világnézetüket, a világ jelenségeiről való ismeretüket a Krisztus szolgálatában állítsák.

A testi nevelésnek megint nem egyoldalúlag a test kultusza a célja, hanem képessé tenni őket, hogy egy magasabb cél, az isten országa célja alá állítsák be fizikai életük minden erejét. Végül a másokkal való viszonyt a program egy gondolat: a szolgálat gondolata alatt tárgyalja és fogja fel. Ez azt jelenti, hogy a keresztyén ember viszonyát egymással, a társ. közösségekkel semmi más szempont, mint a szolgálat gondolata kell, hogy uralja. Ennek a gondolatnak jelentőségét nem kell senki előtt világossá tenni, sem azt, milyen komoly következményei lennének annak, ha az ifjúság lelkébe ezt a gondolatot, a szolgálat gondolatát be lehetne vinni, hogy ez legyen az alapelv a másokkal való viszonya megítélésében. A program e kérdésben, melyben ma a társadalmi és egyéni élet osztályharcot, érvényesülést, uralomvágyat diktál, határozottan a keresztyén álláspontra helyezkedve azt vallja, hogy egy igazi emberi élet csakis a szolgálat elvében található meg azt az erőt, mely a társadalmi nehézségek és harcok között, épúgy, mint a nemzeti életben és a nemzetek egymásközi viszonyában, a békét, a nyugodt fejlődést biztosítja.

Ezek után világos, milyen helyzetet foglal el egymással a program négy oldala. Az egész fundamentuma a vallásos nevelés ága, többiek: értelmi nevelés, a testi élet fejlesztése, a szolgálatra való nevelés, ezekben az első szellemének kell uralkodnia.

Végül még egy jellemvonását említjük ennek a programnak és ez az, hogy ez a program csak alapelveiben van készen, maga a kivitel és megalkotása a munka folytatása közben történik. Tehát ez a vezető kezében nem egy kényeszerű tanmenet, melytől eltérni nem lehet, amely már készen van, csak követni kell, hanem egy terv, melyet neki kell keresztülvinni, egy megkezdett épület, melynek felemelése reá vár s melyet a csoport tagjai között neki kell diadalra vinni. Alkalma van megragadni a fiúk érdeklődési körét ott, ahol legjobbnak látja és mégis biztosítva van a program követésével, hogy egyoldalúságba nem megy.

Kétségtelen, hogyha valaki e program szerint dolgozni akar, az első feladat magát a programot egészen világosan látni. Minden vezetőnek tehát feladata, hogy e programot tanulmányozza át, minden egyes részében értse meg, hogy szerinte dolgozhatson. A másik, ami szintén elengedhetetlen, hogy maguk a fiúk lássák a programot és ismerjék azt. Valószínű, hogy eleinte ők a programnak csak azon oldalait fogják látni, ami érdeklődésüknek megfelel, de lassan kibontakozik előttük a többi vonása is. A vezetőnek itt is érvényesítenie kell azt az elvet, hogy nem egyedül dolgozik, hanem az

egész munkát a csoporttal együtt végzi. Nem külön céljuk van, ugyanazon célért dolgoznak együtt. S akkor meg fogja látni a vezető, hogy a munka nemcsak a fiúknak használt, hanem általa ő is mind jobban mélyül és lélekben erősödik.

A) Az értelmi nevelés programja

„Jézus pedig; gyarapodék bölcsességben...” Luk. 2:52.

„Szeresd az Urat a te Istenedet teljes elmédből.” Márk 12:30—31.

„A bölcsesség kezdete az Úrnak félelme.” Péld. 9:10.

A fiúk értelmi nevelésének munkáját nem szabad teljesen az iskolára bízni. Ebben a korban, mikor a fiúk értelmi világmépe erősen kezd fejlődni, különösen fontos annak vezetése. Itt az önálló gondolkozásra neveljük a fiúkat, hogy ne mondjanak könnyelmű ítéletet, hanem először gondolkozzanak a dolgok felett. Az iskolába járó fiú is rászorult arra, hogy értelmi fejlődését vezessük, hogy az iskolában tanult ismeretanyag helyes használatára és áttekintésére szoktassuk. Ez ismeretanyag holt tőke lesz számára, ha nem mutatunk rá azokra a pontokra, melyeken ezt fölhasználhatja. Ezenkívül növelnünk kell benne a továbbtanulás és önálló tevékenység gondolatát és vágyát. Az a fiú pedig, aki nem tanul tovább, még jobban rá van erre szorulva. Ennél egyrészt olyan ismeretek adása fontos, amelyeket szaktanulmányai körében nem kap meg, de amelyeket egy lelkileg művelt embernek el kell sajátítania. Ezeket könnyű és érthető foában nyújtjuk oda neki, igyekezve érdeklődését felkelteni és ébren tartani, hogy ezen ismereteit maga is növelje. Más oldalról ösztönözni kell arra, hogy saját maga is olyasson, tanulmányozzon olyan dolgokat, melyeket nemcsak szakismeretei növelése, de az általános műveltség megkiván. Nem lehet közömbös előttünk, hogy népünk ismeretei növekedjenek és az értelmileg is fel legyen, szerelve azzal a világnézeti alappal, mely minden ingadozó irány ellen megvédelmezi.

Az értelmi képesség gyakorlásának és az ismeretek növelésének azonban a programban az uralkodó szempontja mindig a vallásos alap gondolat. Az ismeret nem öncél, hanem eszköz arra, hogy magát Istent láthassa meg világosan. Ezt a szempontot adja a fejezet elejére tett három bibliai hely. Az értelmi munkának egy célja van: Isten szolgálatába állítani erőit és meglátni Isten dicsőségét a világ dolgaiban. Azért a bölcsesség kezdete az Úrnak félelme, mert csak az Istenben vetett hit mutatja meg e világ belső egységét. A bölcsesség lényege az: egységet, rendet és törvényt lát-

ni és ezt a rendet és egységet Isten akarata adja a világban. A keresztyén hit az értelmet nem veti meg, nem tartja Isten ellenségének, de csak úgy, ha az értelem a hit alapján áll és az által kormányoztatik. Jézus sokra becsülte az értelem munkáját. Maga úgy ismerte népe történetét, hogy az emberek csodálkoztak rajta, hogyan tudhatja ezeket, mikor nem tanulta. Ismerte a természetet, látta annak jelenségeit s az számára nyitott könyv volt, melyből csodálatos dolgokat olvasott ki. Ismerte az emberi lelket, s ellenségei bámulva látták, milyen mélyen belát cselekedeteik indító okai közé. De mindenben a legfontosabb ránézve nem az volt, hogyan meríthet abból hasznot külsőleg, hanem hogyan találhatja meg és mutathatja meg másoknak is abban Isten örök szeretetét, melynek hirdetésére a földre jött. (Ezeket a Bibliából vett példákban igazolhatjuk.)

Az értelem gyakorlásának programjában a következő ágakat különbözteti meg a program:

I. Az iskola

A csoportban az iskola munkáját a következőképpen támogatjuk: ösztönözzük a fiúkat arra, hogy az iskola munkáját ne csak kényszernek nézzék, hanem abban örömmel vegyenek részt. A tanulásnak három szempontja lehet: Az első az, hogy tanulok, mert kénytelen vagyok vele, a második, tanulok, hogy megélhetésemet biztosítsam, a harmadik, tanulok, mert életpályámmal és munkámmal Istennek akarok szolgálni. Nyilván a fiúkat az első megítéléséről a dolognak, a harmadik fokra kell fel vinnünk. Ezt pedig úgy érjük el, ha egyrészt az önálló tanulmányozásra való szoktatással, aztán a tanulás eredményének a felmutatásával, hogy milyen más az, aki sokat tud és sok dolgot ismer, mint aki nem tud semmit, végül egymásnak való segítség gondolata felhasználásával érdeklődést és szeretet keltünk bennük a tanulás és iskola iránt. Egy vegyes csoportban mindig alkalom nyílik rá, hogy a különböző iskolákba járó, különböző műveltségi fokkal rendelkező fiúk egymás értelmére fejlesztőleg hassanak, de nem szabad elhanyagolnunk azt sem, hogy az iskolába nem járó fiúkat is bevezessük az ismeretszerzés módjaiba. Erre szolgál a programban az olvasás és előadások tartásának hangsúlyozása. A másik fontos dolog, hogy a fiúk ne csak külső tagjai legyenek az iskolának, hanem vegyenek részt annak életében. Bármilyen legyen is az iskola vezetése, még ha ezen program szellemétől távol is esik az, akkor is azért, hogy az iskola különböző önkéntes munkáiban résztvesz, a fiú önfegyelmezése, önálló munkássága, ítélőképessége növekedik.

A iskolai önképzőköri és más önkéntes munkákat megvető, magának élő, a többieket lenéző fiú a csoportban sem használható, mert ott is kívülről fog nézni mindent és nem tudja magát soha odaadni egy ügynek. Ezáltal, hogy a csoportban levő fiúk az iskola ilyen munkáiban is résztvesznek, a csoport szelleme is hatást gyakorolhat az iskolára és annak esetleg rossz vezetőelemét, aminő sok osztályban előfordul, helyettesítheti avval a szellemmel, melyet a csoport képvisel, azaz az igazi nemes ker. fiú szellemével.

Alkalmunk nyílik — és ez alkalmat fel is kell használni — az iskola életében előforduló események, nehézségek megtárgyalására, apróbb és nagyobb csínyek megakadályozására, ösztönözni kell a fiúkat, hogy a csoport tagjai egymásnak az iskolai munkában segítsenek, megtárgyaljuk az iskolai élet három nagy bűnét: lesés, sugás, puskázást, a csoport szelleme szempontjából, s alkalmuk van ezek ellen jobban küzdeni, mint az iskolának. Arra igyekezünk, hogy a csoportokban levő fiúk az iskolának hűséges és annak szellemében a keresztényen eszményt képviselő tagjai legyenek.

Próbák: (12—14 éveseknek) 1. Mutasd ki, hogy rendszeren, mulasztások nélkül jártál az iskolába. 2. Mutasd ki, hogy tanulmányaidban a téled lehető legjobb eredményt érted el. 3. Irj pályamunkát egy az iskolában kitűzött pályatételre. 4. Végy részt az iskolai önképzőköri vagy más egyesületi munkában. 5. Hallgas egy előadást vagy olvass egy könyvet, mely a tanulás értékéről, hasznáról stb. szól.

(15—17 éveseknek) ugyanezek.

II. Egészségápolási ismeretek

A fiúkat fel kell szerelnünk azokkal az alapismeretekkel, melyek az egészség ápolására és fenntartására valók. Ezek ugyan gyakorlatilag a program más részében is előjönnek, de fontos, hogy a fiúkat ne csak bizonyos szokások gyakorlására, hanem azok értelmes és indokolt gyakorlására vezessük. Noha bizonyos, hogy a nemi kérdésekben való felvilágosítás még senkit sem oltalmazott meg a nemi élet veszélyei és kísértései ellen, de a fiúk annyi roszindulatú, felületes információnak vannak kitéve épen a nemi kérdésekben, hogy úgy a saját szempontjukból, mint abból a szempontból, hogy társaiknak segíthessenek, szükség van erre. Az egészséges nemzedék követelményéhez hozzá tartozik, hogy ismerjék a veszélyeket, és az ellenük való védekezés módját.

Emellett az egészségtani ismeretek arra is képessé teszik a fiúkat, hogy másokon segíthessenek, mivel pedig a program egyik legfontosabb pontja épen az, hogy a fiúkat segít-

ségre kész és alkalmas egyénekké neveljük, ezt a pontot nem lehet nélkülözni. A próbák anyagául szolgáló ismereteket a fiúk a csoportbeszélgetésekben és előadásokban ismerik meg, de gondoskodunk arról is, hogy megfelelő könyveket tudjunk kezükbe adni.

Próbák: (12—14 éveseknek). 1. Nevezd meg az egészség öt alaptörvényét. 2. Nevezd meg a test öt fontosabb szervét és ird le mindegyik működését. 3. Írj egy 200 szavas dolgozatot arról, hogy városodban vagy a községben minő intézmények vannak az egészségügy emelésére, (I. év) arról, hogy a házi légy hogyan terjeszti a betegséget, (II. év); arról, hogy miért szükséges a fertőtlenítés és hogyan történik. 4. Hallgass meg a csoportösszejeövetelen két előadást a nemi nevelés köréből. 5. Hallgass egy előadást, vagy olvasd egy könyvet az egészség ápolásáról.

(15—17 éveseknek). 1. Ismerj meg legalább három fertőző betegséget és tudj róla beszélni. 2. Tudd leírni az emberi test legfontosabb szerveit és ismerd működésüket. 3. Írj egy 200 szavas dolgozatot: a tisztaság jelentősége az egészségre. (I. év); a fertőző betegségekben levő beteg ápolása (II. év); az egészséges lakás (III. év). 4. Hallgass a csoportodban megbeszélést ezekről: a (város) község leggyakoribb betegségei és az azok elleni védekezés (I. év), a tuberkulózis elleni védekezés (II. év), a venereás betegségek és tőlük való óvakodás (III. év). 5. Olvasd évente legalább két könyvet az egészség ápolásáról.

III. Beszélés és olvasás

Ebben az ágban az első feladat a fiúk olvasmányait irányítani, egyrészt, hogy el tudjuk őket vonni azoktól, melyek rájuk nézve ártalmasok, másrészt, hogy azokat a könyveket, melyek ismerete egy magyar keresztyén fiú számára elengedhetetlen, megismertethessük velük. Hogy az ifjúság mit olvas, az nem lehet közönyös a vezetőre sem. Meg kell ismertetni velük a magyar és külföldi irodalom remekműveit, melyekből az erre szükséges általános ismereteket megszerezheti.

Emellett az otthoni olvasás elvonja a figyelmét sok káros dologtól, arra kell tehát rávennünk őket, hogy szabad idejük egy részét könyvek olvasásával töltsék. Ez nemcsak fejleszti ismereteiket, hanem egyúttal elő is készíti a lelküket magasabb gondolatok befogadására. Ez elolvasandó könyvek és dolgozatok között nemcsak szépirodalmi műveket kell figyelmébe ajánlnunk, hanem a saját szakjába vágó, vagy tanulmányjaiban őt elősegítő, vagy általános ismereteit növelő

munkát aszerint, amint iskolás, munkás, vagy falusi fiúval van dolgunk.

A vezető gondot fordít arra, hogy az elolvasott műveken ne csak átfusson a fiú, hanem azt meg is értse, erre szolgál a próbák között az, mely az olvasottakról a csoportban beszámolást kíván. Az ilyen beszámolókon, melyet a fiúk tetszés szerint tesznek, de amelyeket a vezető a próbapont megszerzése céljából szorgalmaz, ezek a beszámolók egyúttal alkalmat adnak arra is, hogy a kérdést, melyről a könyv szól, a vezető, vagy magyarázattal, vagy közös megbeszéléssel megvilágítsa, annak egyes részeit, amit az illető nem értett, kifejtse, a többiekkel megbeszélje. Így az egész kérdés sokszor egyszerre világossá lesz. Ugyancsak alkalma van a vezetőnek ilyen alkalommal megvilágítani — ha olyan kérdéstről van szó — a kérdést a keresztyén világnézet és felfogás alapján, vagy beszélgetés által rávezetni a kérdés ilyen megvilágítására.

A csoportban történő beszámolónak még egy jelentősége van, melyre a program nagy súlyt helyez, és ez az, hogy neveli a fiúkat gondolataik önálló, saját szavaikkal való elmondására. Így nemcsak a nyelv és stílus fejlődésére lehetünk tekintettel, de a fiúkat hozzászoktathatjuk ezáltal ahhoz, hogy gondolataikat ki tudják fejezni, ne féljenek azok elmondásától, s ezzel gondolkozásuk is fejlődjék.

A legtöbb csoportban az a fiúk legnagyobb baja, hogy gondolataik nincsenek az elmondottak, vagy olvasottak felől vagy ami van, a nagyobbaktól s különösen a vezetőtől való tartózkodás miatt képtelenek kifejezni. Ezt a bátortalanságot a vezetőnek óvatosan kell leküzdenie, hogy az ne vezessen se ok nélküli beszélési mániára, se szereplési vágyra. Az utóbbi ellen különben a csoport zártsága elég védelem. Természetesen óvakodnunk kell attól, hogy üres grammatizálással, felesleges utasítgatásokkal a fiúk kedvét a nyilvános beszéd-től elvegyük. Úgy az előadás szabad formája, mint a kötött, leírt, és felolvasott dolgozat-forma a próbák között épen azért fordul elő többször, hogy elég alkalma legyen a vezetőnek a szükséges útbaigazítások megadására, és a fiúknak, a félelem leküzdésére.

Végül még egy szempont az, amit itt ki kell emelnünk. A program és az egész munka a másokra való tekintettel készült, és itt is érvényesülni kell annak az elvnek, hogy akármit tanul, vagy olvas az egyik fiú, annak a többi is hasznát lássa. Ezért az olvasmányról szóló csoportbeszámolókat, különösen azoknál a próbáknál, melyek az általános ismeretek körébe tartoznak, úgy irányítsa a vezető, hogy ezek, akik arról a tárgyról még nem, vagy csak keveset tudnak, szintén kapjanak valamit. Ezért elsősorban a beszélgetés módszere használandó, ahol a csoport többi tagjai is kérdéseikkel, esetleg

felvilágosításaikkal hozzájáruljanak a dologhoz, és részt vegyenek az eredmény kialakításában.

Próbák: 1. Olvass rendszeren egy ifjúsági lapot. 2. Olvass el egy kiváló magyar író által írt regényt és mondd el tartalmát a csoportodnak. 3. Három hónapig kísérj figyelemmel és olvas el mindent ami kezedbe kerül egy kitűzött témáról (pl. repülőgépek, építészet, hajózás stb.) csinálj jegyzeteket belőle s mutasd be a csoportnak. 4. Tanulj meg és adj elő egy legalább 100 szóból álló költeményt, vagy prózai darabot. 5. Tarts szabad előadást a csoportban, vagy végy részt előadásversenyen.

(15—17 éveseknek). 1. és 5. próbák ugyanazok, mint fent. 2. Olvass-évente egy magyar és egy idegen író által írt kiváló könyvet és mondd el tartalmát a csoportnak. 3. Ismerj meg 3-3 kiváló magyar regényírót, költőt és drámaíró, életrajzát, főműveit. 4. Tanulj meg és adj elő évente két, legalább 100 szóból álló költeményt vagy prózát vagy prózai darabot.

IV. Természetszeretet

Ezzel az ággal a célunk, hogy a fiúkat a természet szeretetére, az iránti érdeklődésre és arra vezessük, hogy a természetben megérezzék vele annak törvényszerűségét és ezúton megláttassuk vele Isten munkáját abban.

A legtöbb természet-ismertetésnek az a hibája, hogy a fiúkat nem vezet túl a természetben és megelégszik, ha azok annak törvényeit megértették, vagy megsejtették. A ker. nevelés minden mástól abban különbözik, hogy a természetnek nem tulajdonít önálló életet és értéket, hanem azt eszköznek nézi egy magasabb cél, Isten szolgálatára. A vezetőnek nagy gondot kell fordítani rá, hogy a fiúkat erre az igazi természet-szemléletre rávezesse. Meg kell mutatni nekik, hogy a természet egy isteni akarat alatt áll, melynek engedelmeskedik, s melyet, szolgál.

A természet-szeretet a fiúkban sok nemes tulajdonság forrása lehet, és kell, hogy legyen. A természet jelenségeinek tanulmányozására vezetjük rá őket először, és pedig nem könyvekből, vagy hallomásból, hanem személyes megfigyelés útján. Erre különösen a kirándulások alkalmasak, melyeket a vezető a fiúkkal együtt végez. Felhívjuk ekkor a figyelmüket sok olyan apró jelenségre, melyeket felhasználhat arra, hogy a fiúkat bevezesse a természet titkai megismerésébe. Megtanítja a fiúkat megfigyelni a természet életét, hogy így a személyes megfigyelés örömeiben őket részeltessük. Az együttes kirándulásokon kívül buzdítjuk a fiúkat arra is, hogy szabad idejükben tegyenek sétákat, kirándulásokat, és buzdítjuk őket, hogy a kirándulásokon a meg-

figyeléseiket jegyezzék fel. A szabad idő egy részének a szabad természetben való töltése szintén sok olyan szórakozástól menti meg a fiúkat, melyek nem válnak javukra, amellet, hogy testedző és egészséges szórakozás is.

A csoportban a vezető igyekezzék megszerettetni a fiúkkal a természetet, maga a vezető is ismerje ég szeresse, használjon fel azonban minden alkalmat arra, hogy a természet felületes és félrevezető ismeretét, mely abban vak és isteni akarat nélküli véletlenek tömegét látja, a fiúk lelkében váltsa annak keresztyén szemlélete.

Próbák: (12—14 éveseknek.) 1. Csinálj egy növény-, rovar- vagy ásványgyűjteményt legalább 30 darabból, rendezve s mindegyikről tudj valamit mondani. 2. Tudj elsorolni legalább 10 legismertebb növényt, rovar, madarat és ásványt, leírva mindegyiket. 3. Végy részt egy csoportbeszélgetésben a következő tárgyakról: Mire tanít a természet? (I. év) a tűz története és jelentősége (II. év), az erdők haszna és oltalmazása (III. év). 4. Olvass egy könyvet a természetrajz vagy természettan köréből és tudj beszélni róla. 5. Írj le vagy adj elő egy saját megfigyelésedet a természet életéből. (200 szavas.)

(15—17 éveseknek.) 1. Készíts rovar, növény vagy ásványgyűjteményt legalább 50 darabból. 2. Ismerj 20 fajta növényt, rovar, ásványt és madarat. 3. Végy részt csoportbeszélgetésben a köv. tárgyról: földünk története (I. év), az időjárás jelei (II. év), csillagos ég (III. év). 4. Olvass egy könyvet a geologia vagy természettan köréből és tudj beszélni róla. 5. Ugyanaz, mint a 12—14 éveseké.

V. Kézügyesség

A kézügyesség fejlesztésére azért van a fiúknál szükség, hogy először is szabad idejüket hasznosan tölteni megszoktassuk őket. Az a fiú, aki szeret otthon elszórakozni egyes tárgyak készítésével, sokkal kevésbé lesz kapható a rosra és a kisértések ellen hatalmas védőszerrel rendelkezik. A kisebbeknél ez a kézügyesség, mely különben sem idegen a fiúktól, s mellyel mindegyik szívesen foglalkozik, még csak időtöltés és játék számban megy, másutt látott eszközök, az iskolában tanult kísérletek elkészítése, utánzása útján, nem annyira a tárgyak belső jelentését nézi, mint külső alakját akarja utánozni. A nagyobbaknál már tudományos célokat is szolgál, a munka által törvényeket keresnek, vagy akarnak beigazolni. Ezek között a vezető mindig mutasson rá arra, hogy milyen viszonya van az illető munkának azokkal a törvényekkel, melyeket a fiúk az iskolában tanultak, vagy olvastak.

Egy másik gondolat, amit a kézimunkára való ösztönzés-

nél a vezetőnek szem előtt kell tartani, hogy a fiú ezáltal gyakorlatba vigye át azt, amit tanult, vagy, ha nem tanul, általa tanuljon. A csoport különböző tagjait sokkal közelebb hozza egymáshoz is ez, amikor a csoportban levő asztalos tanuló pl. megmagyarázza a középiskolás társának, hogyan kell bánni a szerszámokkal, s ez megmagyarázza annak, mi a titka pl. a vízmértéknek, stb. A harmadik szempont ebben a munkában az, hogy a fiúk a mindennapi munkájuk mellett olyan dolgok iránt is érdeklődjenek, melyek abba nem tartoznak. Így nemcsak a gyakorlati élet iránti érzékük nő, de jobban megértik azokat a társaikat, akiknek az, amit ők csak szórakozásból végeznek, életpályájuk. Végül azáltal, hogy konkrét feladatokat végeznek el, az otthoni viszonyok könnyítéséhez is hozzájárulnak, s így ránevelődnek arra, hogy az otthonba szolgálatuk által jobban beletagozódnak. A nagyobbaknál egy munkaág tanulmányozását annak való odaadását kell kiemelni. A testi és különösen a kézimunka, későbbi életében is sok hasznos indításnak és kellemes órának lehet forrásává.

A kézügyességnél a fiúkat pontos és szabatos munkára kell szoktatni, hogy a felületességet – mely épen ennél a munkaágnál egyenesen lehetetlenné teszi a munkát, – leküzdjék, ha erről leszoknak, ez más munkájuk eredményére is befolyással lesz. Ezt a munkát nagyon meg lehet kedveltetni a fiúkkal, de ehhez az szükséges, hogy a vezető maga is tudja és gyakorolja a kézügyességi munkát. A próbák minden itt felsorolt szempontot akarnak érvényesíteni.

Próbák: (12—14 évesek számára). 1. Nevezd meg és írd le a famunkában használatos nyolc szerszámot s adj bizonyítékot róla, hogy tudsz velük bánni. 2. Add bizonyítékát, hogy végeztél valami kézimunkát otthon, legalább kéthavonta egyet, ami egyenként legalább két-két órai időt vett igénybe. 3. Legalább egy hónapig járj el valami műhelybe és tanuld szorgalmasan ott azt a mesterséget. 4. Olvass el minden évben egy könyvet, mely valamely eszköz készítéséről vagy szerkezetéről szól és add bizonyítékát, hogy megértetted. 5. Készíts el hármat a következő munkákból: házi eszközök (fogkefektartó, törülközőtartó, konyhaszék, kulcstartó stb.) mesterséges madárfészek készítése és elhelyezése, modell (hajó, szán, kocsis, repülőgép stb.).

(15—17 éveseknek). 1. Érts ezek közül valamelyikhez: lombfűrész, faragás, könyvkötés, rajz, festés, fényképezés. 2. és 3. mint az előbbieknél. 4. Ismerj még valamely gép (írógép, varrógép, repülőgép, betüöntő stb.) szerkezetét és működését és magyarázd meg a csoportban. 5. Készíts három kézügyességi munkát évente, egyet otthoni használatra, egyet egy barátod, vagy ismerősöd, egyet a csoport számára.

VI. Gyűjtés és megfigyelés

A gyűjtés szenvedélye benne van ekkor a fiúkban. Ezt a szenvedélyt helyes útra terelni és ennek foglalkozást adni, a vezető feladata. Ez épúgy, mint az előbbi munkaág, nemcsak hasznos foglalkozás a fiúknak, hanem idejük egyik részét igénybe véve, megmenti őket a kísértések nagy számától. A gyűjtési szenvedélyben nem is a hasznossági oldalra kell fektetni a fősúlyt, mert meg van az értéke akkor is, ha ilyen célokat nem szolgál. Amilyen komolyan ezt a fiúk szokták venni, fontos előgyakorlat arra, hogy az életcélját is komolyan fogja fel. Amelyik fiú nem gyűjt semmit, vagy nem komolyan, az a maga pályáját sem fogja komolyan venni.

A megfigyelés a legtöbb fiúnak gyöngye oldala közé tartozik, még azoknak is, akik, mint a falusi fiúk, legtöbbit a szabad levegőn tartózkodnak. A szem használata kifejlesztése a fiúknál nagyon fontos, és erre a vezetőnek nagy gondot kell fordítani. Rá kell vezetni a fiúkat, hogy nyissák ki szemüket, és figyeljenek maguk körül mindent, és alkalom adtán fel tudják ezt használni. Ez a munkának tényleg egyik legkönnyebb része, mert a fiúk nagy örömmel vesznek részt, különösen a kisebbek. A megfigyelést fejlesztjük a fiúkban játékokon, beszélgetésekben, stb. Minél jobban vagyunk rajta, hogy ezt a fiúk megkedveljék, annál nagyobb eredménye lesz ennek a fiúk értelmének és gondolkodásának kifejlődésére. A gyűjtést és a megfigyelést versenyekkel is ösztönözhetjük a fiúkban.

Próbák: (12—14 évesek számára). 1. Készíts és mutass be a csoportnak egy gyűjteményt a következők közül valamelyből: érmek, bélyegek, növények, ásványok, falevelek, fanevek, régiségek, saját magad által készített fényképfelvételek, rovarok, lepkék. Egy gyűjtemény legalább 50 szépen elrendezett és megnevezett darabból álljon. 2. Nevez meg és írd le a) tiz középületet a városban, b) tiz egymással összekötetésben levő utcát. 3. Kimjáték: a) A vezető 25 tárgyat helyez az asztalra, letakarja egy kendővel, a kendőt egy percre felemeli, mialatt a fiúk szemlélhetik a tárgyakat, aztán újból letakarja. Nevezd meg amiket láttál. Nyer, aki 25-ből legalább 15-öt megnevez. b) Három kirakat előtt állva 1-1 percig, megnevezd az itt látott tárgyakat. Nyer, aki a tárgyak kétharmadrészét megnevezte. 4. Egy egész idegen szobában félpercnyi szemlélés után kijöve a látott tárgyakat nevezd meg. (kétharmad nyer). 5. A fiúk felmennek egy magasabb helyre, öt percig szemlélik a vidéket. Mikor lejönnek, jelöljék meg rajzban a látott dolgokat (malom, patak, erdő, stb.) hol fekszenek.

15—17 éveseknek). 1. Mint fen, a gyűjtemény legalább 100

db-bal. 2. Tudd lerajzolni a község vagy város térképét a főbb útvonalakkal, megjelölve a középületeket. 3. Kimjáték, mint a 12—14 éveseknél. 4. Ismerd az ország térképét a főbb vízi és vasutvonalakkal. 5. Nyerj 3 esetben becselő vagy megfigyelő játékban legfeljebb 25 százalék tévedéssel.

VII. Beszélgetések és kirándulás

Ebben az ágba a fiúk ismeretkörének bővítéséről és a tanulmányozáshoz alkalmak nyújtásáról van szó. Még az iskolába járó fiúnak is ritkán van ma alkalma arra, hogy ismereteit ezen a téren bővítse, még kevésbé áll ez rendelkezésére a falusi vagy a munkás fiúnak, kik közül az utóbbi épen csak azon munkaág elsajátítására nyer alkalmat, melyekben dolgozik. Az érdeklődésük sokoldalúságát szolgálják ezek a kirándulások és beszélgetések, melyekben gyakoroljuk a fiúkat abban, hogy az ipari és kereskedelmi életre tartozó dolgokon kívül a mindennapi életben szükséges ismereteket elsajátítsák.

A modern iskola, mely leginkább bizonyos ismeretanyag átadását célozza, erre különös alkalmat nem ad, így ezt a csoportban kell szolgálni. Ebben a vezető munkája az iskoláét kiegészíti, továbbfejt, gyakorlatilag az ott kapott ismereteket felhasználni segít.

A tanulmányozást is; főként, — mint a próbák mutatják, — arra akarjuk felhasználni, hogy vele a fiúk gondolkozását fejlesszük. Ezért kívánja a próba, hogy a tapasztalatokról a csoport előtt beszámoló történjék. Ezzel nemcsak újból felmerült az emlékében, amit látott, hanem az meg is világosodik előtte azáltal, hogy róla számot ad. Maga a vezető keresen alkalmat, hogy a fiúkkal ilyen kirándulásokat tehessen. Tehet ilyeneket vagy a próbák közt említett gyárakban és ipartelegekre, de tehet a szabad természetbe is, mikor számtalan alkalma van a fiúk figyelmét erre is, arra is, felhívni. A kirándulás elején már felemlítheti, hogy a próbák közül egyiket megszerezheti, aki akarja, ennek a kirándulásnak a leírása vagy elmondása által.

Különösen eredményes lehet a fiúk figyelmét irányítani a felfedezésekre és találmányokra, melyek felől való tanulmányozásra buzdítjuk őket, könyveket adunk nekik, hogy azokat olvassák és arról a csoportban beszéljenek. Evvel találkozunk az előbbi ág, ahol ilyen találmányok modelljei elkészítésére adhatunk a fiúknak utasítást. Ezzel elérjük azt, hogy a fiúkat bekapcsoltuk abba a nagy közösségbe, melyet az emberiség hasznáért munkálkodók alkotnak, aminek különösen a falusi fiú, aki tanulmányainál és nevelésénél fogva ezekről

keveset hall, nagy szükségét érzi. Ezeknek buzdítása, hogy ne csak a szépirodalmi műveket olvassák, különösen fontos. A próbák bő alkalmat adnak a vezetőknek, hogy ezen a téren, saját ismereteit is felhasználva a fiúk érdeklődését növeljék.

Próbák: (12—14 éveseknek). 1. Írd le legközelebbi kirándulásodat és szerzett tapasztalataidat. 2. Olvass egy könyvet, vagy hallgass egy előadást, melyet e körből vezetőd kijelöl és írd le annak tartalmát. 3. Tégy évenként egy kirándulást egy gyárba és írd le az ott látottakat. 4. Nevez meg három nagy utazót, felfedezőt, olvass el róluk legalább egy-egy könyvet. 5. Tarts egy szabad előadást a csoportban (legalább 10 percest) valamely találmány vagy utazás leírásáról.

(15—17 éveseknek). 1. 2. mint a fentieknél. 3. Látogass le egy gyárba vagy bányába és írd le tapasztalataidat. 4. Olvass el két könyvet egy nagy felfedezőről vagy utazóról és számolj be róla a csoportodnak. 5. Mint a fentieknél.

Kérdések további tanulmányozáshoz és megbeszéléshez vezető számára: Van-e szüksége és mennyiben egy tanuló iskolás fiúnak az értelmi nevelésre az iskolai munkáján kívül? — Mutassuk ki, hogy az itt közölt munkaágak az értelmi nevelés egész körét kimerítik. — Az értelmi nevelésnek mi szerepe van a jellemnevelésben? — Lehet és mivel lehet a fiúkat arra ösztönözni, hogy többet tanuljanak, minő érveket használnánk, melyek előttük is számítanak? — Tapasztalataink szerint van-e a fiúkban érdeklődés a tudás iránt, eltekintve annak hasznától?

B) A testnevelés programjának magyarázata

Egy keresztyén nevelés előtt sohasem lehet közömbös az, milyen irányban és milyen módok szerint folyik a fiúk testi élete. A ker. fiú számára a test erői is Isten ajándéka, melyeket az Ő szolgálatára kell fordítani.

„Jézus pedig gyarapodék... testének állapotában...”
Luk. 2:52.

„Szeresd az Urat a te Istenedet... minden erődből...”
Luk. 10:27.

„Avagy nem tudjátok-é, hogy a ti testetek a bennetek lakozó Szentléleknek temploma, amelyet Istentől nyertetek és nem a magatokéi vagytok? Mert áron vétettetek meg, dicsőítsétek azért az Istent a ti testetekben és lelketekben, melyek Istenéi! I. Kor. 6:19—20.

A fent idézett helyekből látszik, hogy a Jézus fejlődése korántsem volt tekintet nélkül arra, amit a testi élet és erő jelent a ker. embernek. Mikor a Sátán kísértése éhséget használta fel, hogy Isten elleni cselekedetre akarja rávenni, volt ereje visszautasítani azt. Utazásaiban sohasem volt gyöngé

és sehosem olvassuk, hogy olyan fáradt lett volna, hogy ne tudott volna segíteni valakin. Mikor a tanítványok el akarják küldeni a sokaságot egy fárasztó nap munkája után, hogy Jézus pihenhessen, Ő magához hívja és megvendégeli őket. Egyetlen eset sincs életében, mikor testi gyöngeségeinek engedett volna, vagy ne győzte volna meg azokat Ő, akinek „nem volt fejét hová lehajtania“, s akinek „mindennapi eledele volt mennyei Atyja akaratának teljesítése.“

Könnyű csak az értelmünk erőit szentelni Istennek, és csak azokkal szeretni Őt, s testi életünk kérdéseit külön tartani tőle. De egy ilyen kísérlet után két tapasztalatot teszünk: az egyik az, hogy amíg egészen, testünk minden erejével is nem szolgáljuk Őt, addig többi szolgálatunk is hiányos lesz; a másik az, hogy míg testünk életének nehézségeiben nem Tőle kérünk erőt, addig hiába küzdünk azokkal.

Ebben az ágban, a vezetőnek nagyon fontos feladatai vannak. Első ezek közül az, hogy azokban a küzdelmekben, melyeket minden e korbéli fiú a sexuális élet kérdéseivel vív, segítségül lehessen. Sok fiú élete evődik fel emésztő harcokban, melyet a kísértései ellen végez, anélkül, hogy az igazi erőt megnyernék. Ennek a megnyerésére van ez az ág nagyon szoros kapcsolatban a lelki élet ápolásának ágával, mert ott mutathatunk rá arra, hogy egyetlen hatalom képes e harcot velem megharcolni és ez a Krisztus hatalma. A vezetőnek látni kell, hogy a fiúknak ez van leginkább a lelkén, ezt keresik, és ebben segítségre kell lenni, hogy megtalálhassák. Ez megint vezető személyes életére tereli figyelmünket és kényszerít hangsúlyozni, hogy csak egy olyan ember tud ebben a fiúknak segíteni, aki ezt a segítséget maga tapasztalta. A nemi kérdések megbeszélésében óvatosság és főként a fiúkkal való személyes bánásmód szükséges. Azért van felvéve évi két megbeszélés a sex. élet köréből, hogy a vezetőnek alkama legyen személyesen is beszélni erről a fiúkkal. Ezért fontos, hogy a fiúk a vezetőhöz személyes baráti viszony által legyenek kötve, mert a legtöbb fiú szívesebben beszél erről vezetőjének, mint szüleivel.

A testi élet ezen, és egyéb nehézségeit, a program nem negative, jó tanácsokkal, vagy épen óvó szavakkal akarja megoldani, hanem positive és konstruktive, azáltal, hogy módokat ír elő a test erősítésére, eszközöket nyújt, melyek által a fiúk az önuralom és önfegyelmzés erényeit elsajátíthatják, alkalmakat a test erősítésére stb. Ezért a program nagy fontosságot tulajdonít az egészség mindennapos ápolásának, a játéknak, kirándulásoknak. A vezető ezeket minden további és nagyobb munka nélkül megkedveltetheti a fiúkkal. Itt arra kell vigyázni, hogy a csoportban a fegyelmet, engedelmessé-

get ne külső eszközökkel, hanem személyiségének erejével tartsa fenn.

A testi nevelés munkája, mégegyszer hangsúlyozzuk mély kapcsolatban áll a lelki élet ápolásával. Ez a kör csak a módszereket adja, a munka igazi elvét és lelkét, amellyel a test megbecsülése és Isten szolgálatába állítása lehetséges, a lelki nevelés ága mutatja.

I. Egészségápolási szokások

Ennek az ágnak hivatása a fiúkban olyan szokásokat gyökereztetni meg, melyek egészségük fennmaradására és megerősödésére hasznosak. Ezeket nem lehet tisztán értelmi úton bevezetni a fiúk tudatába, hanem rá kell őket vezetni, hogy gyakorolják őket. A legtöbb fiúnak azért van baja állandóan az egészségével, mert rendesen nem gondozza, csak akkor lesz rá figyelmes, hogy milyen mulasztást követett el, ha már baj van.

Különösen a tisztaságra vonatkozó szokásokat kell a fiúk lelkébe belevinni, erre a csoportban is sok módunk van. Az a fiú, aki a testi tisztaságot megszokta, lelkileg is nehezebben fertőzhető. A csoportotthon tisztántartása, a fiúk megjelenése, írásaik, munkáik tisztasága mind jó előtanulmány ehhez.

Három ellensége van a fiú életében az egészségnek, melyek ellen a vezetőnek küzdenie kell: a dohányzás, az alkohol és a nemi tisztátalanság. Mindhárom elleni küzdelemre nagy gondot kell fordítani. A dohányzás zsenge korban a szívet és tüdőt támadja meg, ép akkor, mikor legjobban szükség volna a szerveknek a fejlődésre. Az alkohol retentő szenvedélyt ültet a lelkébe, melynek igája alatt emberi életek mennek tönkre. A nemi tisztátalanság pedig az egész életet sőt még az utódokat is megrontó bajok forrása. Ezeknek az ellenségeknek a természetrajzával, káros hatásaikkal a vezetőnek tisztában kell lennie, hogy erről tudjon bő és meggyőző példákat tárnai a fiúk elé. Főként azonban maga a vezető ne hódoljon egyiknek sem, ha lehet, még a dohányzásnak sem, de a másik kettőnek semmi esetre. A jó vezető, akinek fontos az, hogy a reá bizottak lelkét megtartsa, képes arra is, hogy lemondjon az olyan szórazásról, mely munkájában rossz példát nyújt az ifjúságnak, őt pedig akadályozza.

Próbák: (12—14 évesek számára.) 1. Végy ezek közül hármat rendes szokásodul: pontos idő lefekvésre és felkelésre, aludj nyitott ablakkal, fürödj kétszer egy héten, naponta kétszer moss fogat, igyál egy pohár vizet felkeléskor. 2. Végezz testgyakorlást mindennap előírás szerint egy negyedóráig. 3. Mosd meg a kezed minden étkezés előtt. 4. Halgass egy elő-

adást vagy olvass egy könyvet minden évben a következőkről: egészségápolás (I. év), a dohányzás veszélyei (II. év), az alkohol káros hatása (III. év). 5. Ird alá és tartsd meg minden évben a következő nyilatkozatot: „*Igyekszem a tiszta élet, tiszta beszéd, tiszta játék és tiszta munka elvei szerint élni egy évig.*“

(15—17 éveseknek). 1. Végy rendes szokásodul kettőt ezek közül: minden héten tölts egy órát valami munkával a szabadban, kelj föl naponta egy negyedórával hamarabb s fordítsd ezt sétálásra a szabadban télen nyáron, mosd le magad minden reggel hidegvízzel. 2. és 3. mint a 12—14 éveseké. 4. Hallgass egy előadást a csoportban minden évben a köv. tárgyról: a legnagyobb küzdelem a fiú életében (a nemi kérdéstről I. év), az alkohol veszedelme (II. év), a dohány mint mérgező (III. év). 5. Mint a fentieknél.

II. Táborozás

A táborozás egyike azoknak a munkáknak, melyeket a fiúk legjobban kedvelnek, és amely mégis legjobb hatással van rájuk. Megadja nekik a szabad levegő áldásait, a játék alkalmait, s emellett számtalan mély nevelői hatással lehet összekötni. Már maga az, hogy néhány napig, vagy hétig a szabadban élnek, egészségükre is edző hatással van. Megtanulják elviselni az időjárás kellemetlenségeit és nem fizetnek azonnal hüléssel azért, ha szabadban alszanak, vagy a patakban mosakodnak.

Emellett nevelői szempontból is nagy jelentőségű a táborozás. Az alatt az idő alatt fiúk egymásra vannak utalva, egymás segítségét kell igénybe venniük. A tábori élet mindenkire kötelességet ró, mely alól nem szabad magát kihúznia, ezt sohase engedje meg a vezető. Közös élet és közös munka, ez a tábori élet jelszava. A fiúk összebarátkoznak ezen idő alatt, megszokják, hogy egymásért szolgálatokat teljesítsenek, mindnyájuk közös munkája teszi lehetővé, hogy a táborozás sikerüljön. Mindenkinek a munkájára szükség van, senki sem érzi magát sem feleslegesnek, sem nélkülözhetőnek, sőt mindenki büszke lehet rá, hogy nélküle nem sikerülhet a munka. A táborozásnál nagy fegyelmet kell tartani, ne is induljon a csoport táborozásra addig, míg ez benne kétséges, ámbar maga a tábori élet is fejleszti a fegyelmet. Mindenkinek meg legyen a maga munkája, és annak pontos elvégzését követeljük meg mindenkitől.

A vezetőt és a fiúkat is sokkal közelebb hozza egymáshoz a tábori élet. A vezető ne vonakodjék maga is kivenni a részét a munkából, ne csak parancsolgasson. Mindenütt ott kell lennie, mindennek utána nézni, mindenre gondolni, mert a fiúk

egészségéért ő felelős a táborozás alatt. Ezért is szükséges a fegyelem, mert ezt a felelősséget másként nem lehet vállalni. Gondosan őrködjék különösen a fürdés alkalmam, aztán vigyázzon a tűzzel való bánásra, hogy szerencsétlenség ne legyen egyikből sem.

A tábori életet a fiúk ismereteinek bővítésére is felhasználjuk. A szabad természetben sok alkalmunk van arra, hogy felhívjuk a figyelmüket egyes olyan jelenségekre, melyeket másutt nem látnak, vagy nem figyelhetnek meg. De óriási hatással lehet a tábori élet a fiúk lelki életének a fejlesztésére. A minden reggel és este együtt tartott tábori áhítat, utóbbi a tábortűz mellett, mély benyomást gyakorolnak a fiúkra, és ilyenkor meg kell ragadnunk az alkalmat, hogy az esti tábortűz csöndjében beszélgetéssel tárgyaljunk meg olyan dolgokat, melyeket az iskolában vagy otthoni csoportbeszélgetéseken nem tudunk ilyen hatással megtárgyalni. A fiúk lelke ilyenkor válik hajlandóvá az imádság erejének megérzésére, s képessé arra, hogy eltekintsen a maga mindennapi élete felett és az örökkévalósághoz kapcsolódjék.

Mivel a táborozás csak úgy ér valamit, ha annak munkáiban mindenki résztvesz, ösztönözzük a fiúkat, hogy ezekre a munkákra készüljenek. Erre valók a következők:

Próbák: (12—14 évesek számára.) 1. Hallgass egy előadást vagy olvass ezekről: táborozás, táborépítés, főzés a táborban stb. 2. Tölts legalább 2 napot és 2 éjjelt táborban, résztvéve minden tábori munkában. 3. Mutass be különféle tűzhelyek készítését, tudj tüzet gyújtani gyufa nélkül fadarabokkal, készíts ehhez való eszközt. 3. Ismerd: a tiz csomókötést, és tizféle étel elkészítését. 5. Építs megfelelő tábori menhelyet három személy számára, tudj készíteni tábori latrinát szabályszerűen.

15—17 éveseknek). 1. Végy részt egy táborozás előkészítésében, tervezésében. 2. Mint a 12—14 éveseké. 3. Készítsd el egy tábor tervét teljesen, tekintettel terepre, sátrak beosztására stb. 4. Ismerd a különböző sátoralakokat és tud felállítani őket. 5. Tudj elkészíteni tizféle ételt, ismerd a tábori székek, asztalok, ágyak készítését.

III. Csapatjátékok

A játéknak kétféle fajtát különbözteti meg a program, a csapatjátékot és a tömegjátékot. Az előbbit az jellemzi, hogy benne a csapat mint egység dolgozik, nem egyesek nyernek, vagy vesztenek, hanem a csapat. A csapatjátékhoz, milyenek a méta, futball, voliball, stb. az szükséges, hogy a csapat minden egyes tagja odaadón játszék a csapatért,

engedelmeskedve a vezetőknek, mert minden veszteség az egész csapat vesztesége. Ez neveli a fiúkban az öntudatos alárendelést, a közös célra való törekvést, az engedelmisséget. A mi mai korunk zabolátlanságát és fegyelmezetlenségét szépen tükrözik azok futballmérkőzések, melyekről lepedőben viszik haza, nem is a vesztest, hanem a bírót, vagy éppen, a – győztest,

A vezető nemcsak arra ad alkalmat a fiúknak, hogy a csapat egy-egy tagja gyanánt játszanak, de arra is, hogy mint egy csapat vezetője tudja a maga csapatát mindegyik irányítani, sőt arra is, hogy mindegyik fiúnak legyen alkalmuk egy játékot, mint bírónak vezetnie. Így mindegyik meg fogja a saját tapasztalataiból látni, hogy a csapat egy tagjának a feladata a helyzet gyors áttekintése, ehhez képest való intézkedés, a bíró kötelessége a pártatlanság és igazságosság.

A játék célját világosan kell a fiúk szeme elé állítani, mert nincs megsemmisítőbb veszedelem egy csoportra nézve, mintha ott a játék öncéllá válik. Ha a fiúk érzik, hogy a játék csak arra való, hogy azzal a testüket erősítsék, szórakozást kajunk, megtanuljuk az engedelmisséget és az együttműködést, akkor nem kell félni tőle, hogy a játék olyan tömegőrülétté válik a csoportban, mint a társadalmi életben vált. A vezető azokat a fiúkat, akiket ez fenyeget, az önuralom és felvilágosítás eszközeivel győzze meg ennek a helytelenségéről, más oldalon pedig a csoportban vegye más munkák alá megbízatásokkal, hogy bennük ezt a hajlamot ellensúlyozza.

Próbák: (12—14 éveseknek.) 1. Tudj legalább egyet jól játszani a köv. játékok közül: voliball, bézball, méta. 2. Végy részt legalább ötször egy csapatjátékban úgy, hogy önuralmadat, jókedvedet el ne veszítsd. 3. Írj legalább 200 szavas dolgozatot erről: Mit akarok én a játékkal, mit várok tőle? 4. Írj legalább 100 szavas dolgozatot erről: Mik a jó játékos jellemvonásai? 5. Szerepelj mint bíró legalább 3 játékban, részrehajlatlanságot, fegyelmet és igazságosságot tanúsítva.

(15—17 éveseknek.) 1. Játszd szabályosan e játékokat: voliball, bézball, méta. 2. Mint fent. 3. Ismerj és tudj játszani legalább 3 cserkészjátékot a szabadban. 4. Írj legalább 100 szavas dolgozatot erről: a játék, mint nevelő. 5. Mint fent.

IV. Tömegjáték

Ebben a játéktípusban, az előbbivel szemben az olyan játékokat öleli fel a program, amelyek nem kívánnak szervezett csapatot, hanem egy nagyobb vagy kisebb csoportját a fiúknak. Itt inkább esik a súly az egyes teljesítményére és ez a játék arra alkalmas, hogy az egyesek személyes ügyessé-

gét és feltaláló erejét növelje. Ezekből a játékokból egész sereg van közölve a fiúk könyve második kötetében, úgy hogy elég alkalma van a vezetőknek választani belőlük.

Ezek a játékok alkalmazhatók összejövetelek után illetőleg azok alatt való játszásra, szabadban, vagy ahol nagyobb helyiség áll rendelkezésre. Mivel nem kell hozzájuk előkészület és eszköz, könnyen használhatók. Alkalmat nyújtanak épúgy, mint a csapatjátékok arra, hogy a fiúk önuralmát és ügyességét gyakoroljuk velük.

Próbák: (12—14 éveseknek): 1. Olvasd el a fiúk könyvében közölt játékokat. 2. Tanulj meg és játszd legalább 10 különböző játékot ezek közül. 3. Vezess be egy jó játékot a csoportba amit még eddig nem játszottak és tudj vezetni azt. 4. Tudj legalább öt ilyen játékot megtanítani. 5. Mutass megfelelő magaviseletet legalább öt tömegjáték játszása közben a csoportban.

(15—17 éveseknek): 1., 4. és 5. próba ugyanaz. 2. Tanulj meg és játszd 15 játékot. 3. Tudj megtanítani 10 játékot.

V. Úszás

A vízi sportnál ismét nem az a fő, hogy a fiú tulságba vigyék, hanem, hogy egészségük fejlesztésére használják. A vezetőknek tudnia kell, melyek azok a szabályok, melyek alapján az úszás elsajátítható, s mely szempontok ajánlják minden fiúnak annak megtanulását. Ezek közül az egészségápolás szempontja mellett az a szempont figyelemreméltó, hogy ez által esetleg alkalma nyílik valamilyen más módon segíteni és a saját élete megmentése mellett alkalmasabbá válik arra, hogy a más életét megmenthesse. Az úszás tanításában a vezető először arra igyekezzék, hogy a fiúk féltelmét legyőzze, azokat hozzászoktassa a vízhez, és a lélekjelenlétük megőrzéséhez.

Különös óvatosság szükséges azonban ehez a vezető részéről, s ne felejtse el, hogy folytonos bátorítással lehet csak a fiúkba bátorságot önteni.

Próbák: (12—14 éveseknek): 1. Taposs vizet félpercre fenntartva magad vízszínen. 2. Ússzál 20 métert mell-, hát- és oldalúszással. 3. Végy fel egy bedobott tárgyat a vízfenékről legalább 2 m. mélységből vízalatt úszva vagy anélkül. 4. Ismerd és tudj gyakorolni a mesterséges légzés módszerét. 5. Mutass be legalább három módot a vízbefuló mentésére a vízben.

(15—17 éveseknek): 1. Ússzál 40 métert. 2. Ússzál legalább 3 métert víz alatt. 3., 4., 5. mint fent.

VI. Testgyakorlás és sport

A testedzés eddig felsorolt eszközein kívül szükség van arra, hogy az ifjúságot a testgyakorlás eszközeivel is megismertessük. A rendszeres testgyakorlás nem csak a test fejlődését teszi egyenletessé, de a fegyelmet és rendet fenntartani is nagyon segít a csoportban. Ez különösen falusi és iparos tanuló fiúknál fontos, akik a belső fegyelmezés eszközeiben kevésbé részesülnek. Gondos vezetéssel sikerülni fog nemcsak kedvet szerezni a fiúknak erre, hanem megláttatni velük a hasznot is, ami ebből származik.

Itt is természetesen a lelkesítés és példaadás eszközeivel dolgozunk, felhívjuk a fiúk figyelmét a próbákra és nemes versenyt keltünk köztük. Mivel azonban természetesen itt nagy változatok vannak a fiúk közt a különböző testi erő és ügyesség szerint, a vezetőnek vigyáznia kell, hogy az erősebb és ügyesebb, a gyöngébb és fejletlenebb feletti előnye révén, előtérbe ne jusson tulságosan. Ezért a próbák is úgy vannak összeállítva, hogy a fiúk fejlettségének megfelelőjenek.

A próbákhoz a fiúk a következő csoportokban osztatnak. I. oszt, 12 évesek testsúlyra tekintet nélkül, és 13 évesek 35 kgr, súlyig. II. oszt, 13 évesek 35 kgron felül, és 14—15 évesek 45 kilogramm súlyig, III. osztály 14—15 évesek 45 kgron felül és 16—17 évesek 50 kgrig. IV. oszt. 16—17 évesek 50 kgron felül. V. oszt. 18 évesek súlyra tekintet nélkül. Az egyes osztályok próbái a következők:

I. oszt.		II. oszt.	
1. Síkfutás 100 m.	15 mp.	1. Síkfutás 100 m.	14 mp.
2. Magasugrás	130 cm.	2. Magasugrás	135 cm.
3. Távolugrás	4 m.	3. Távolugrás	430 cm.
4. 5 kgr. súlydobás	6 m.	4. Súlydobás (5 kgr.)	8 m.
5. Gerelyvetés	20 m.	5. Gerelyvetés	26 m.
III. oszt.		IV. oszt.	
1. Síkfutás 100 m.	13'5 mp.	1. Síkfutás 100 m.	13 mp.
2. Magasugrás	140 cm.	2. Magasugrás	145 cm.
3. Távolugrás	5 m.	3. Távolugrás	5'50 m.
4. Súlydobás (5 kgr.)	9 m.	4. Súlydobás (7 kgr.)	8 m.
5. Gerelyvetés	31 m.	5. Gerelyvetés	34 cm.
V. oszt.			
1. Síkfutás 100 m.		12'5 mp.	
2. Magasugrás		150 cm.	
3. Távolugrás		6 m.	
4. Súlydobás (7 kgr.)		9 m.	
5. Gerelyvetés		36 m.	

VII. Egészségügyi vtesgálat

Ezzel azt akarjuk elérni, hogy a fiúk állandó figyelemmel kísérjék egészségüket. Jó, ha a csoport vezetője meg tud nyerni az orvosok közül valakit, aki a nevelés iránt is érdeklődik, aki hajlandó rá, hogy figyelmébe részesítse a munkát és tanácsaival is esetleg támogassa.

Avval, hogy a fiúk rendszeres orvosi vizsgálatban részesülnek, egyúttal előkészülnek arra is, hogy ha valami kóros változás áll be testi állapotukban, azt nem titkolják, vagy nem viseltetnek az orvossal szemben. bizalmatlanul, hanem készséggel követik utasításait.

Próbák (mindkét csoport számára): 1—3. Évente egyszer vizsgáltasd meg magad orvossal és hozz erről bizonyítványt. 4—5. Kövesd pontosan az orvos utasításait és adj bizonyítékot róla, hogy ezt teszed.

Kérdések a további tanulmányozásra és megbeszélésre. Milyen nevelői ereje van a játéknak? — Mi értéke van a következő módoknak: előírt játék, kötelező játék, a vezető résztvesz a játékban, egyik párton, vagy mindkét párton? — Mi értéke van a következő módszereknek: A munkaórákat hosszúvá tenni, hogy a fiú ne gondoljon a játékra? Kényszeríteni, hogy pénzt szerezzen tanulására, noha rászorulva nincs? — Egy fiú jellemét játékból hogyan ismerjük meg? Mi értéke van a találmányosság fejlesztésében a következő módoknak: Készen vett játékok? Kész részek, melyeket össze kell állítani? Nem segíteni neki, míg maga tud boldogulni? Engedni; hogy ismételten ne sikerüljön valami? — Milyen ösztönök uralkodnak a fiú életében, s hogyan fejlődhetnek ezek káros alakban? — Mi értéke van a következő módszereknek: a) megverni egy fiút, aki megvert egy másikat? b) ha lopott, visszatéríttetni vele a teljes, vagy kétszeres értéket? c) megszegynítni, ha elfutott a másikkal való küzdelem elől gyávaságból? d) szigoruan megbüntetni nemi vétségért? e) kigunyolni egy fiú gyermek-szerelmét? f) ha hazudott, nem hinni neki többé?

C) A lelki élet ápolása programja és magyarázata.

„Jézus pedig gyarapodék... az Isten... előtt való kedvességben.“ Luk. 2:52.

„Szeresd az Urat a te Istenedet... teljes szivedből...“ Luk. 10:27.

„...hogy nézhessem az Úrnak szépségét és gyönyörködhessem az Ő templomában“ Zsolt. 27:4.

Egy olyan nevelési munka, mely nem a lelki élet ápolására épít, mindig bizonytalan marad. Minden más érdek elfoghatja a fiúkat és nem biztosít afelől, hogy szembe nem ál-

líthatók avval, amit vallottak, de a lelki életen épülő munka, szilárd. Itt építjük be a munkát az örökkévalóság fundamentumba és itt biztosítjuk magunkat afelől, hogy az nem lesz időleges a fiúk életében.

Ismerjük, mennyi nehézsége van ennek az ágnak. De ezek a nehézségek legnagyobb részben csak később lopóznak be a gyermek életébe, mert a gyermekkor maga nyitva tartja a lelket az isteni hatások előtt. Az ilyen veszélyekkel már foglalkoztunk az első részben és megállapítottuk, hogy ezek ellen egyetlen eszköz használható, hogy a fiúk előtt a személyes vallásos tapasztalatok lehetőségeit nyissuk meg. Természetesen ezt csak egy olyan vezető teheti, akinek magának az élete is nyitva van a lélek titokzatos hatásai iránt s akinél magánál is a lelki élet elsorvadva nincs. A lelki életnek három dologra van szüksége: lélegzetvételre, mely az imádság, általa belemerül a lélek Isten lényegének és szeretetének titokzatos atmoszférájába, táplálkozásra, azaz gyarapítására azoknak a javaknak, melyeket Istentől kap és mozgásra, azaz ezek megvalósítására, kifejtésére, ez a szolgálat, ami a következő ágát alkotja a munkának. Mindezekkel nemcsak a fiúkat kell biztatni, hanem elsősorban magának a vezetőnek kell élnie, mert különben nekik sem tud majd segítséget nyújtani.

Ez az egyik olyan ága a munkának, ahol leginkább szükség van rá, sőt egyenesen, elkerülhetetlen, hogy a vezető a fiúkkal személyes baráti viszonyban legyen és bizalmukat teljesen bírja. Különösen azért fontos ez, mert, mint már mondtuk, azok a kisértések, melyek erre a korra jellemzőek, a nemi kisértések, ezen a területen verhetők vissza leginkább. Sok fiú küzd kisértésével egy egyenlőtlen emésztő harcban és pusztul el ebben, csak mert nem tudja és nem találja az igazi védelmet és erősséget. Az ilyen megtépett életet a lelki élet programja vezeti rá arra, hogyan tehetnek szert egy egységes és teljes életre, melyben hiányzik, vagy legalább is nem zavar ez a sok nehézség. A vezető, aki maga is éli ezt az életet csakis személyes barátsággal és szoros testvéri kapcsolattal tudja segítségét nyújtani ebben.

A lelki élet táplálásának példájául Jézusra kell hivatkoznunk, aki mindennap keresett alkalmat magának, hogy Istennel való összeköttetését ápolja és Isten elé állítsa élete és munkája kérdéseit. Az Ő főpapi imája a János evangéliuma 17. részében nemcsak azt mutatja nekünk, hogyan fordulhatunk mi Istenhez, hanem azt, hogyan segít nekünk maga Krisztus ennek a nehézségei között.

Természetes, hogy mivel, különösen a nagyobbak csoportja ebben az ágnak elmaradottabb és elsősorban a beszélgetések során értelmi nehézségekkel fog küzdeni, a vezetőnek gondja legyen rá, hogy ezeket ne kerülje ugyan ki, sőt

minden kétségre, ha. az őszinte, megfeleljen, de irányítsa a figyelmet mindig a személyes tapasztalatok felé, mint amelyek minden értelmi fölvilágosításnál sokkal többet érnek, sőt egyedül vezetnek a megértés felé is. A kisebbeknél ebben könnyebb a dolog, ezekben több a hajlam a vallásos élet kérdései iránt, de viszont kevésbé tudják öntudatosítani kérdéseiket. Itt tudjuk azonban megakadályozni, hogy a föl nem tárt és meg nem beszélt kérdések később a kételkedésnek és elhanyagolásnak örvényébe vigye őket.

Ezt az ágat az egész munka alapjául meg kell tartani és minden ágban visszahivatkozni rá. Ez adja meg a szempontot minden más tevékenységi ágnak is.

I. Nyilvános istentisztelet

A legtöbb fiú, különösen a nagyobbak, – ezzel tisztában kell fennünk, – a nyilvános istentisztelet iránt bizonyos előítéllettel viseltetik. Ennek az okairól is szólottunk már az első részben. Bizonyos, hogy ez az idegenkedés csakis úgy osztható el, ha képesek leszünk a fiúkban vallásos tapasztalatokat ébreszteni és velük ilyeneket kerestetni. Aki vágyik lelki tapasztalatok után, az meg tudja azokat találni a nyilvános istentiszteletben is. A közös kultusz, azok közössége, akik ott együtt hajolnak meg Isten előtt és együtt tárják fel életük kérdéseit. Előtte, arra, aki megérzi ennek értékét, megbecsülhetetlen.

Emellett a közös istentisztelet a fiúkra nézve mindig fegyelmező erővel is van. A kultusz egyes részei felébreszthetik alvó vagy szunnyadó tudatosságukat és érzéküket a vallásos élet kérdései iránt, s alkalmat nyúthatnak nekik arra, hogy fegyelmezzék gondolataikat.

Nem kell tehát megelégednünk avval, hogy az istentiszteleti alkalmak, látogatását a fiúknak csak figyelmükbe ajánljuk, hanem egyenesen arra kell őket rávenni és ránevelni, hogy környezetük azon tagjait is, akik ezt nem gyakorolják, hívják el oda.

Próbák (12—14 éveseknek): 1. Látogasd rendszeren a vasárnap délelőtti istentiszteletet. 2. Látogasd rendszeren a vasárnap délutáni vagy hétköznapi istentiszteletet (amelyiket elfoglaltságod inkább engedi). 3. Vállald vezetőd által kijelölt tíz egyházi ének és tíz bibliai szakasz megtanulását könyv nélkül. 4. Vállald három esetben a csoportáhitaton a bibliai rész felolvasását és az imádkozást. 5. Beszélj rá öt esetben évente valakit családtagjaid vagy rokonaid közül, hogy templomi istentiszteleten részt vegyen és ezt jelentsd be csoportvezetődnél.

(15—17 éveseknek): 1., 2. próba mint fentt, 3. Ismerj legalább 25 egyházi éneket és dallamát, tanulj meg évente 25 bibliai helyet könyv nélkül. 4. Végezd legalább 3 esetben a csoportáhitatot bibliamagyarázattal. 5. mint fentt.

II. Isten a természetben és művészetben

A programnak célja, hogy a fiúkat a természet szeretetében ne csak a vak természettel ismertesse meg, hanem avval a természettel, melyben mindennek célja és értelme van és ez az értelem és cél Isten dicsősége. Ez adja a természet egységes szemléletét, ezen alapgondolat, ezen benne rejlő Akarat nélkül érthetetlen, vagy félreérthető. Ha azonban valaki benne Isten Akaratának diadalát látja és dicsőségének tükörét, akkor megoldódnak rejtélyei.

A természet ilyen megismerésében a fiúkat azáltal vezetjük előre, ha felhívjuk a figyelmüket arra, hogy a természetnek keressék ezt az értelmét és jelentését. Alkalmat nyújtanak erre az áhitatok, melyeket összejövetelek előtt tartunk velük, de különösen azok, melyeket a szabadban egy-egy kirándulás alkalmával tartunk. A természet egyes jelenségei, melyek őket lenyűgözik, önkénytelenül vonzzák azt a fiút, akire a nagynak és fenségesnek mindig elemi hatása van, s akinek az alapgondolata, hogy csak az hat rá igazán, amit lát, hogy ezek mögött a jelenségek mögött rejlő isteni erőt és dicsőséget megsejtse. Az ilyen tapasztalatok megteszik az első lépést az öntudatos istenkeresés felé. Igaz és ezt sohasem szabad szem elől téveszteni, hogy soha senki sem találta még meg a természetben Istent, aki előbb a saját lelkében meg nem találta, de éppen azért előkészítő tapasztalatok ezek a fiúk számára. Azt a legelső tapasztalatot adják, amire nekik szükségük van, hogy tovább haladhassanak, hogy Isten léte tény, melynek hatását érzik. S míg ez a tény és ez a hatás a mindennapi életben ismeretlen marad előttük, a természet tolmácsolásában nem lehet ezt észre nem venniök. Némelyeket a földrengés és tűz, másokat a halk és csendes szó vezet Isten jelenlétének meglására.

Az ilyen tapasztalatokat kell a vezetőnek felhasználni a személyes beszélgetésekben elmélyítésre.

A művészet igazi kritériumát is abban kell megadni a fiúk számára, hogy az örök javakat és értékeket, azaz Isten dicsőségét és erejét mutatja. Az igazi művész el is vész az érték mellett, melyet művében prófétai erővel és bizonyossággal hirdet. Egy műalkotásnak olyan hatása van a lélekre, mint a természet egy csodás jelenségének. Ezek hatását épügy

fel lehet használni, sőt még jobban, mert benne több a jelentés, mint a természet egy-egy jelenségében.

Próbák (12—14 éveseknek): 1. Hallgass egy előadást a csoportodban e tárgyról: Isten munkája a természetben. 2. Tarts egy szabad előadást a csoportban (legalább 10 percest) e tárgykörből: mit tanultam a természetből. (A pontos címet vezetőd megadja.) 3. Tanulj egy hangszeren játszani hat hónapig; vagy: hallgass meg három, klasszikus zenedarabokból álló hangversenyt. 4. Nevez meg és tudj megkülönböztetni két építészeti stílust; vagy: nevez meg és írd le öt művészi szobrot, vagy festményt, szerzőjét megnevezve. 5. Tudj elszavalni egy klasszikus szépségű költeményt; tanulj meg könyv nélkül a Zsolt. 1:1—6, vagy 23:1—6, vagy 19:1—14, vagy 8:1—8 verseit és tudd megmagyarázni.

(15—17 éveseknek): 1. mint fentt. 2. Keress ki 3 olyan zsoltárt, mely Isten dicsőségét a természetben szemlélteti, tanulmányozd és számold be róluk a csoportnak. 3. Végy részt ének- vagy zenekarban. 4. Ismerj 5 kiváló festőt, szobrászt és zeneköltőt, s fontosabb műveiket. 5. Ismerd a fontosabb építészeti stílusokat, s azok fontosabb remekeit, melyek az országban találhatóak.

III. Munka az egyházban

Az egyház iránti lelkesedést a fiúknál nemcsak abban, sőt nem is elsősorban abban kell támogatni, hogy megkülönböztessék magukat más egyházhoz tartozóktól, vagy éppen lenézzék azokat, az egyházhoz való hűség igazi jelzője és mértéke az a munka, amit valaki a maga egyházáért végez. Az egyház munkaközösség, az Isten országáért való munka közössége. Legjobban úgy köti magához tagjait, ha őket már ebben a korban ebbe a munkaközösségbe beveszi és nekik a közös munkából részt ad. Ha a vezető erre az ágra súlyt helyez és a fiúkat bevezeti az egyházért való munkába, sokkal nagyobb, szolgálatot tett az egyháznak, mintha akármi mást csinál, mert élő és munkás tagokról gondoskodott annak számára.

Annak a nehézségnek leküzdésére, mely abban állhatna elő, hogy a fiúk az egyház munkái iránt nem lelkesednek, a program ezt a kérdést is a szolgálat szempontja alá állítja. A szolgálat a fiúknak olyan fontos, s maguk is erre olyan hajlandóak, hogy ezáltal is közelebb fognak jutni az egyházhoz még azok is, akik eddig távol érezték magukat tőle. Így érzik meg lassanként a munkában az egyház jelentőségét a maguk életében.

Az egyházban való munka a program szerint először is

a csoportban való hűséges munkát kívánja meg. Ez is mutatja, milyen szoros lelki kapcsolatot állít a program a munka és az egyház között. A csoport az a legkisebb és legközvetlenebb egység, mely a fiúk életét irányítja s melyhez egész lelkükkel ragaszkodniok kell. A csoportszolgálat nagyon fontos és ezt a vezető ne szüntesse meg hangsúlyozni. Ha úgy vezetjük a fiúkat, akkor a csoportban nemcsak szívesen tesznek szolgálatot, hanem egyenesen keresni fogják az alkalmakat erre. Evvel a csoportmunkával értékessé és kellemessé tehetjük a fiúknak a csoportot, egyuttal nevelhetjük őket a fegyelemben és engedelmségben.

Próbák (12—14 éveseknek): 1. Szorgalmasan látogatod csoportod összejöveteleit, csakis kényszerítő esetben maradván el és ezt jelented vezetődnél. 2. Végy részt a beszélgetésekben s végezz valami csoport-megbízást vezetőd megaláztatására, legalább 3 hónapig. 3. Hozz legalább egy új tagot a csoportba. 4. Végy részt valami egyházi megbízásban, munkában legalább 3 órai munkát fordítva rá. 5. Vidd ki, hogy testvéreid, vagy rokonaid közül legalább egy, vasárnapi iskolába, bibliakörbe, ifjúsági egyesületbe stb. belépjen.

(15—17 éveseknek): ugyanezek.

IV. A Biblia ismerete

A Biblia az egész program vezérkönyve. Első feladatunk itt legyőzni azt az idegenkedést, melyet vele szemben a fiúk éreznek, s melynek oka az, hogy nem ismerik a Bibliát. Ezt az idegenkedést úgy lehet legyőzni, hogy a vezető megismerteti a fiúkkal és pedig nemcsak mint erkölcsi kódexet vagy vezérfont, hanem mint amely könyv feleletet ad azokra a kérdésekre, melyek minden komoly lélek előtt felmerülnek. Így a fiúk meg fogják szeretni azt és el tudják fogadni életük irányítója gyanánt.

Próbák (12—14 évesek számára): 1. Tanuld meg a Bibliában felkeresni bármely megadott fejezetet és verset. 2. Végy részt egy Jézus életét és tanítását tárgyaló bibliatanulmányi körben a csoportodban. 3. Mondd meg ki tetszik neked legjobban a Biblia alakjai közül s beszélj róla öt percig a csoportodban elmondva, amit felőle olvastál. 4. Tanulmányozd végig a Hegyi beszédet magad és készíts jegyzeteket belőle. 5. A Biblia egy általad választott szakaszát tanulmányozd behatóan és magyarázd meg kielégítőleg a csoportod egy összejövetelén szabadon.

(15—17 évesek): 1. Ismerd a Biblia beosztását, könyvei rövid tartalmát. 2. Végy részt egy, a prófétákat tárgyaló tanulmányi körben a csoportodban. 3. Ismerd a zsidó nép tör-

ténetét a Biblia szerint. 4. Tanulmányozd át a Római levelet és készíts jegyzeteket. 5. Mint fenn.

V. A keresztyénség története

A keresztyénség története a világ legérdekesebb regényénél is vonzóbb. A vezetőnek ebből azt kell felmutatnia, hogyan közelíteti meg Isten az emberekkel állandóan és jobban és jobban azt a célt, melyet Krisztusban kijelentett. Minden kor jobban: és világosabban látja ezt és előbb halad annak megértésében. A keresztyénség története azonban nem csak úgy mutatandó be a fiúknak, mint a keresztyén egyházak története, hanem magában foglalja az egész emberi élet fejlődésének minden vonását, mint amelyek mind a keresztyénség szellemétől kell, hogy áthatva legyenek. Így válik a keresztyénség története az egész emberi nem emelkedésének történetévé.

Próbák: (12—14 éveseknek): 1. Hallgass a csoportodban vagy másutt előadásokat a keresztyénség történetéből. 2. Válassz ki a keresztyénség egy nagy hőst, tanulj róla többet és adj róla beszámolót a csoportodban. 3. Adakozz évente 2-szer a külmiszió céljára. 4. Ismerd és tudd elmondani, hogyan lett a magyar nép keresztyénné. 5. Olvasd el a Cselekedetek könyvét és kísérd figyelemmel a térképen az ott előforduló helységeket.

(15—17 éveseknek): 1. Ugyanaz, mint fent. 2. A magyar református egyház egy hősének életét tanulmányozd és adj róla beszámolót. 3. Ugyanaz, mint. fent. 4. Ismerd a magyar nép reformációja történetét vázlatosan. 5. Ismerd Pál missziói útjait s tudj róluk beszélni.

VI. Egyházam és én

Minden fiúnak arra kell törekednie, hogy a maga egyházát támogassa, szeresse, annak szolgáljon. Amint nem akar a program olyan fiúkat képezni, akik nem keresztyén alapon állanak, épúgy távol van tőle, hogy azt a keresztyénséget valami homályos és általános érzelmi vagy értelmi irányban keresse. A vezetőnek utána kell járnia, milyen akadályai vannak a fiúnak az egyházukkal való viszonyukban és ezeket igyekeznie kell elhárítani az útból. Ebben a munkájában sok félreértéssel kell küzdenie, de ezt a küzdelmet bátran felveheti. Az egyházhoz való hűségre nem más egyházakkal szemben való állásfoglalás, hanem a saját egyházunk speciális hívatásának kidomborítása és megértése által nevelünk.

Próbák: (12—14 évesek számára): 1. Hallgass évente négy előadást e kérdésekről: Mire való az egyház? Az egyház helye az én életemben. Hogyan segíthetek egyháznak? 2. Ismerd egyházad történetét nagy vonásokban, végy részt erről előadásokon. 3. Ismerd egyházad szervezetét. 4. Adj elő öt érvet a csoport előtt arra, miért kell támogatni az egyházat. 5. Adakozz rendszeresen tehetségedhez mértén egyházad céljaira s adj erről bizonyosságot.

(15—17 éveseknek): 1. Beszélj 8 percig a csoportban erről: Mit vár tőlem az egyház és mit akarok én vele? 2. Nevezd meg a legnagyobb református országokat és tudd elmondani, miben látszik, hogy azok reformátusok. 3. Ismerd egyházad főbb törvényeit, 4. Fejtsd ki valaki előtt, aki az egyházzal nem rokonszenvez, vagy azt támadja, miért kell az egyházat támogatni s igyekezz meggyőzni annak fontosságáról. (Erről tégy jelentést vezetődnék.) 5. Ugyanaz, mint fent.

VII. Magán áhítat

Nem lehet komoly keresztyén fiú, aki a maga életében helyet nem ad a naponkénti találkozásnak Istennel. A vezető vigyázzon arra, hogy a csendes óra, magános istentisztelet ne csak szokás vagy öntudatlan gyakorlat legyen a fiúk előtt, hanem tényleges erőt is biztosítson nekik. Ezt úgy éri el, ha a fiúkkal gyakran megbeszélés tárgyává teszi a kérdést, mit tapasztalnak ennek tartása terén. A magán istentiszteletnél módokat mutat arra, hogy az tényleg a lélek elmélyülésével járjon. Semmi esetre se erőszakolja ezt a dolgot, mert míg valaki nem érzi szükségét, addig hiába is próbál állandó szokást csinálni belőle.

Próbák (12—14 éveseknek): 1. Végy részt csoportbeszélgetésben a következő tárgyról: A csendes óra hatalma életemben. (I. év.) Az imádsággal és Bibliával való élés módjai. (II. év.) Krisztus, mint hű barát. (III. év.) 2. Kötelezd magad, hogy 3 hónapig naponként csendes órát tartasz megszabott időben vezetőd által kijelölt bibliai szakasz alapján. 3. Gyakorold magad és bevezeted családodba is az étkezés előtti imádkozást (esetleges nehézségekre tanácsot ad a vezetőd). 4. Ird le és számolj be tapasztalataidról csoportodnak a csendes óra tartása terén. 5. Ismerkedj meg egy evang. munka (vas. iskola, ifj. keresztyén egyesület, diákszöv.) történetével és tarts erről egy szabad előadást a csoportodban.

(15—17 éveseknek): Végy részt egy csoportbeszélgetésben e tárgyról: Hogyan olvasom a Bibliát (I. év.)? Milyen tapasztalataim vannak az imádság terén? (II. év.) Miben tapasztaltam meg a Krisztus erejét élelemben? (III. év.) 2. Kö-

telezd magad, hogy 6 hónapig naponta csendes órát tartasz. 3. Megpróbálsz bevezetni családba a családi istentiszteleteket, hetenként, vagy naponként tartva s ebben részt veszel rendszeren. 4. Ugyanaz mint fent. 5. Végy tevékeny részt egy evang. munkában (vas. iskolában, kisebbek bibliakörében, stb.) mit kisegítő, vagy vezető.

Kérdések további tanulmányozáshoz és megbeszéléshez. Tanulmányozzuk a fiúk vallásos kételyeinek eredetét és természetét. Mennyi esik abból a fiúk egyénisége és mennyi mások sugalmazásának rovására? — Fejtsük ki a következő eljárások előnyeit és hátrányait: egy fiút, aki kételkedését kifejezte kigunyolni, vagy megszidni, vagy azt mondani neki, hogy kérdéseire később megoldást kap, vagy vitatkozásba állani vele? — Milyen jelek mutatják meg, hogy a kétely őszinte, s az elbánásban milyen különbségek követhetők? — Milyen megnyugtató tudunk adni a fiúknak a Bibliával, a szenvedés, vagy bűn kérdésével szemben, való értelmi nehézségeikben? — Mennyiben érvényesülhet az a gondolat, hogy aki cselekszi Isten akaratát, annak a hite is megerősödik?

D) A szolgálat gyakorlására való nevelés

„Jézus pedig gyarapodék... az emberek előtti kedvességben.“ Luk. 2:52.

„Szeresd az Urat a te Istenedet teljes lelkedből“. Luk. 10:27.

„...nem a magam akaratát keresem, hanem Annak akaratát, aki elküldött engem...“. Ján. 5:30.

A szolgálat a program lelke. Ez egyúttal bizonyítéka annak is, hogy a munka a csoportban hogyan folyik és mit jelent a csoport a fiúkra nézve: esetleges összejövetelek alkalmát-e, vagy olyan lelki közösséget, mely önként a szolgálat munkájában fejeződik ki. A fiúkat a szolgálatra nevelni nagyon nehéz. Még az első korszakban, 12—14 éves korban szívesen teljesít parancsokat, de a második kort már az önállóság gondolata jellemzi. A mi mostani világunkból lassanként kikopott a szolgálat szó eredeti jelentése s ma a közfelfogás az, hogy a szolgálatot mindenki megaláznak és kikényszerítettnek tartja. Ezért olyan nehéz az élet, ezért olyan megrendült a bizalom az emberekben egymás iránt, ezért bomladoznak a társadalmi élet alapjai minden téren. Igazi élet egyházban, családban, államban, társadalomban csak ott lehet, ahol az emberek szolgálni akarnak és készek egymásnak, nem kényszerítésből, hanem örömezt, ahol a szolgálat szent.

A fiúkat hiába akarjuk ezért szolgálatra nevelni szokta-

tás, még kevésbé parancsolás által. A kikényszerített szolgálat robottá válik, átok annak aki szolgál és akinek szolgál. Igazi szolgálat csak egy forrásból származhat: az önkéntességéből, mely mindkettőre nézve áldássá és erővé teszi azt. Nyilvánvaló most, ha visszagondolunk arra, amit a fiúk lelki fejlődéséről mondtunk, hogy ebben a korban semmi sem áll távolabb egy fiú jellemétől, mint az, hogy mikor szellemi és testi erői kezdenek kifejlődni és megérzi, hogy ő önmaga, készakarattal adja magát valakinek a szolgálatába. Ahoz, hogy szolgálni tudjon, az kell, hogy szolgálni akarjon, ehhez pedig az, hogy szolgálatnak a lelke legyen benne. Minden szolgálat, mely szájalomból, felsőbb parancsból, önzésből, vagy hiúságból stb. származik és aminőkre számtalan példát láthatunk az ifjúság életében, időleges és csak egy határig megy el, nélkülözi azt a vonást, mely az igazi szolgálat jellemvonása, hogy abban, aki szolgál, nem csak egy tehetségét, nem idejének egy részét, hanem egészen és osztatlanul önmagát adja fenntartás nélkül és minden ellenszolgáltatás nélkül. Ez a program a borraló és ellenszolgáltatás nélküli szolgálatot akarja az ifjúság lelkébe bevinni.

Ennek pedig egyetlen forrása van: a lélek öntudatos átadása Krisztusnak. Csak a Krisztusnak való szolgálat az igazi szolgálat és Krisztus nem is fogad el olyan szolgálatot, melyben az illető nem teljesen és egészében bocsátotta magát az Ő rendelkezésére. Az a tény, hogy csak a vallásos, hívő-életből fakad igazi szolgálat, nem egy kegyes frázis, hanem egész természetes, mert Krisztus nélkül senki sem képes magát teljesen és híven odaszentelni egy szolgálatnak, nem nézve sem anyagi, sem erkölcsi hasznot. Minden más szolgálatban, ha a visszafizetésnek nem is, de az elismerésnek és hálnak a gondolata már benne van és ez a szolgálatot már erőtlenné teszi, mert kizárja a szolgálatot olyan esetben, mikor a szolgálat tárgya nem tudja, vagy nem akarja azt megháláni semminő formában. De csakis a Krisztusnak átadott lélek tud igazán szolgálni azért is, mert az ilyen léleknek ez a szolgálat nem más, mint hálaadás Krisztusnak az ő életében megtapasztalt egyetlen nagy szolgálatáért. Az a tény, hogy Krisztus engem a halálból és bűnből kivett és érettem önmagát adta áldozatul, s hogy én ezért egész életemet neki szentelem, hogy szolgáljak neki ott, ahol Ő akarja, nem tekintve semmit, csak-hogy háladatosságomat iránta kifejezhessem, ezért, akik körültem vannak, azokkal mindazt meg akarom tenni, amit tehetek; hogy minden földi jutalom, melyet az én szolgálatomért valaki adhat, semmitérő ahoz az egyetlen nagy ajándékhoz képest, amit Krisztus nekem önmagában adott, ez egy olyan lánc, melynek szemei közé az érdek, jutalom, a másik érdemes, vagy nem érdemes voltak, s a szolgálat következ-

ményeinek gondolatai közül egy sem hatolhat be, mely tehát teljesen mentesítve van minden viszonylagosságtól, ez az abszolút szolgálat.

Reménytelen tehát az ifjúságtól szolgálatot, önzetlen és lelkes szolgálatot várni mindaddig, míg a fiúk erre a szempontra el nem jutottak, mely szempontnak előnye viszont az, hogy nem függ megnyerése az illetők belátásától, vagy értelmi fejlettségétől, mint ahogy függne az, ha a szolgálat gondolatát pl. a társadalmi egymásrasszorultság gondolatához akar-nám fűzni. Ez csak a fiúk hitbeli fejlettségétől függ, vagyis attól, mennyit éreztek meg már maguk is abból az isteni szeretetből, melynek kijelentését és bizonyítékait ismét nem mástól, hanem a saját életükből kell meríteniük.

Ez a szolgálat a következő lépésben azonban nemcsak föltételezi a hitet, de növeli is azt. Minél jobban átadja magát egy lélek az igazi szolgálatnak, minél jobban akarja megtisztítani ezt a szolgálatot minden mellékes céltől, annál erősebb lesz a szolgálat alapjában, a hitben is: Krisztus tanítványai, eleinte gyöngék és kishitűek, a neki való szolgálat és munka útján megerősödtek a Krisztus követésében és sok lélek van, aki ingadozó hittel indult el a szolgálat útjára és szilárd kapcsolatot talált abban, mely napról-napra jobban oda-kapcsolta a Szolgálat Urához. És ugyanez az eset a szeretettel is. A tiszta szeretetből kiinduló szolgálat lépésről-lépésre növeli és erősíti azt, míg az a lélek, melynek szeretete nem állott szilárd alapon, megerősödik, ha mély és benső szeretettel karolja fel azokat, akik között él.

A fiúk szolgálatra nevelése tehát nyomról-nyomra halad azok lelki nevelésével. Igyekezünk felébreszteni bennük annak a tudatát, mit tett Krisztus érettük és a szeretetet azok iránt, akik között élnek, aztán alkalmakat mutatunk nekik, ahol éppen az ő szolgálatukra van szükség, olyan munkákra, melyeket senki másra nem bízott Isten, mint reájuk. Óvakodjunk tőle, hogy ezek az alkalmak a jutalom, vagy elismerés gondolatát keltsék bennük s szoktassuk rá őket arra, hogy minden szolgálati alkalomért, melyet kapnak adjanak hálát imádságaikban Istennek. Figyeltessük meg velük a legapróbb esetekben, hol tehetnek szolgálatot másoknak, hogyan fejezhetik ki a szeretetüket azok iránt.

De a legerősebb tanítás, amit a vezető e téren adhat a fiúknak a saját szolgálattal és áldozattal gazdag élete. Éreznie kell minden szavából és tettéből, hogy igazán szereti csoportját és azért kész áldozni és szolgálni. Szolgálnia kell a csoportjának, abban a legkisebbnek és leggyöngébbnek is egyforma szeretettel hála, elismerés, jutalom várásának árnyéka nélkül. És meg kell mutatnia, hogy ezt nem érettünk teszi, hanem áldozata és szeretete abból a szeretetből fakad,

mely őt is megváltotta és őérette is odaadta az életét. Ezért akarja ő is odaadni azt másokért, hogy ezáltal szolgálhasson Krisztusnak, a Szolgálat Urának.

I. Otthoni szolgálat

Ez a szolgálat legnehezebb része. A legtöbb fiút nem nehez rávenni arra, hogy szolgálatot vállaljanak másokért, de csaknem mindegyik tehetetlennek érzi magát, ahol szolgálásra abban a körben van szükség, melyben él. Ez benne van az ifjúság azon jellemvonásában, hogy szívesebben tekint messzebb, mint közelebb és nagyobb érzéke van a távolabbi feladatok iránt. Határozottan rá kell tehát mutatni a fiúk előtt arra, hogy minden szolgálat, melyet másoknak tesznek, semmit sem ér addig, míg ki akarják kerülni azt a közvetlen kört, melyet Isten nekik családjukban, szüleikben és testvéreikben adott. Hangsúlyozni kell azt, hogy Isten ezt a kört közvetlenül bizta rájuk s hogy ennek a körnek boldogsága és jövője mennyire függ az ő munkájától. Sokszor a szülők és nagyobb testvérek is hibásak ebben a távolságban, mert az otthoni körben jönnek rá legkésőbb arra, hogy a gyermeket komolyan kell venni és oda kell kapcsolni, különben lelkileg teljesen elválhatik otthonától. A kisebb fiúkban még több az otthonnal való együttérzés, a nagyobbaknak rá kell mutatni azokra a lehetőségekre, melyek előttük kisebb testvéreik megnyerése, vezetése derén vár. Beszélünk kell velük otthoni körülményekről, nehézségeikről s ahol szükség van rá, a vezető járjon közbe a fiúk érdekében szüleiknél. Sok szomorú esetben egy család keresztje a fiúra hárul és ilyenkor a vezető teljes lelkéből igyekezzék erősíteni azt, akinek hite és munkája Isten számára eszköz az egész család megmentésére.

Próbák (12—14 évesek számára): 1. Vállalj el valami otthoni szolgálatot, mint udvar tisztántartása, baromfiak gondozása, kertgondozás, stb. mely legalább heti 2 óra munkát ad. 2. Készíts valami hasznos eszközt a ház számára magad, vagy szerez be magad által szerzett pénzből legalább 100 lei értékűt. 3. Szobád, műhelyed, vagy valamely más szobát vállalj el naponként takarítani legalább 6 hónapig. 4. Készíts valami játékot kisebb testvérednek, vagy rokonnak, melyhez legalább 4 órai munka kell. 5. Hozz bizonyítványt szüleidtől arról, hogy otthoni munkád és magaviseleted kielégítő és mutasd be vezetőidnek.

(15—17 éveseknek): 1., 2. próbák ugyanazok. 3. Végezz valami rendkívüli szolgálatot otthon (betegápolás, surolás, meszelés, .stb.) legalább öt órán át. 4. Készíts valami olyan munkát, mely szüleid kényelmét vagy segítségét célozza s számolj be róla vezetőidnek. 5. Mint fent.

II. A másik

Ezen csoportban azok szolgálata van beosztva, akik velünk együtt egy iskolába, egy házba, egy csoportba, egy nemzetbe tartoznak, tehát akikkel bármikor és bárhol találkozunk vagy együtt vagyunk. Itt a szempont az, hogy bárkivel szemben, ha annak valamiben segíthetek, köteles vagyok. Mindenkinek a dolga reám tartozik, de csak egy pontban: mit segíthetek neki és hogyan vezethetem el arra az útra, melyen magam járok. Meg kell éreztetni a fiúkkal, hogy egy nagy szolidaritás foglal össze bennünket mindenkivel, a szeretet közössége, mely szeretet nem valami általános jóindulat, nem is valami romantikus rajongás, hanem azon a szereteten épül fel, mely Krisztus szívéből árad ki, Aki megváltotta az egész világot. Mindenkire úgy kell néznünk, mint akivel szemben e szeretettel kötelesek vagyunk és keresnünk kell az alkalmat, hogy ennek bizonyosságát adjuk. Itt válik el, hogy a fiúk szolgálata csakugyan önzetlen szolgálat-e, vagy csak azoknak szolgálnak, akik azt viszonzhatják. Gyakoroljuk őket abban, hogy keressenek alkalmat mindennap egy szolgálatot tenni valakinek, de lehetőleg olyannak, aki azt viszonzni nem képes. Különös gondot kell itt fordítani a nőknek, öregeknek és gyermekeknek tett szolgálatokra. Ugyanide tartozik annak a gondolatnak a kiemelése, hogy mindenkinek feladata a közvagyon megőrzése (vasut, utak, közkönyvtárak könyvei, sétateretek, útszéli fák, stb.) sőt gyarapítása. Időnként meg kell beszélni az alkalmakat, ami a szolgálatra ennek a pontnak az alapján nyílik és el kell beszéltetni a fiúkkal azokat az eseteket, melyekben alkalmunk nyílt segíteni.

Próbák: (12—14 éveseknél): 1. Tégy jelentést letört hídról, veszélyes útról a hatóságnak, vagy takaríts el szeget, tört üveget, stb. az úttestről, ahol az valakit megsérthetne. 2. Egyedül, vagy más társaiddal együtt vállalj valami ingyenes szolgálatot másoknak (pl. hóseprés, utcaöntözés, küldetések, stb.) évente legalább négy esetben. 3. Vállalj valami, a vezető által kijelölt munkát mások számára. 4. Ismerd és tudd megmondani, hol van a legközelebbi tűzjelző, orvos, gyógyszerár, kórház, telefon, rendőrszoba. 5. Akadályozz meg legalább egy alkalommal évente rossz bánásmódot gyermekekkel, vagy állatkínzást.

(15—17 éveseké): 1. Vállald, hogy 3 hónapig mindennap teszel legalább egy jótettet, szívességet valakivel, viszontszolgálat nélkül, s számolj be róluk a csoportösszejöveteleken. 2. és 3. ugyanaz, mint fenn. 4. Akadályozd meg legalább három esetben, társaid közt, hogy a nagyobb fiú rosszul bánjon egy kisebbel, vagy ugyanezek közt állatkínzást. 5. Hozz helyre

legalább 2 esetben úton, hídon,.stb. olyan romlást, mely bal-esetre vezethetne.

III. Takarékoság

A fiúk takarékoságra való nevelése szintén a szolgálat szempontja alá van állítva és pedig azért, mert a vagyon és pénz egész kérdését ezen szempont alá állítva tudjuk megmenteni attól, hogy az önzés és anyagiasság eszközévé legyen. Ebben a korban a fiúkat ritkán fenyegeti a fősvényesség, de leginkább a pazarlás kísértése. Ez ellen elég nehéz küzdeni különösen ott, ahol a szülők erre gondatlanul alkalmat adnak. Meg kell mutatni a fiúknak, hogy a pénz milyen hatalom annak kezében, aki azt áldásos célokra használja fel, s milyen átok annak, aki visszaél vele. Az önmegtágadás és lemondás gyakorlására alkalmat kell neki adni és ezt a csoportban gyakorolni, hogy az, ami erre nézve a vezető szempontja kell, hogy legyen, t. i. mi nem a magunkéi vagyunk, hanem mindenestől fogva Kristuséi az Ő szolgálatára, ne csak üres szó legyen a fiúk életében, hanem életük gyakorlatává váljék. A csoportösszejöveteleken való adakozás, a másokért önként vállalt munka sikeresen neveli a fiúkat erre a gondolatra. Evvel emeljük ki azt, hogy a vagyonnak ne rabszolgái legyünk, hanem urai, akik azt Isten dicsőségének szolgálatára fordítjuk. Meg kell éreztetnünk velük, hogy az áldozat miníg boldogság sőt több ennél, mert az Isten szempontjából és kezében eszköz, hogy vele bennünket emeljen és másokat magához közelebb vigyen.

Próbák: (12—14 és 15—17 évesek számára): 1. Ird fel naplóba rendszeren bevételeidet és kiadásaidat, és ezt mutasd be vezetődnék. 2. Mutasd ki, hogy van legalább 100 lei megtakarított pénzed évente egy bankban, mely összeget magad szerezted. 3. Adakozz rendszeresen a csoportban, kötelezve magad évente vagy havonta egy összegre saját keresményedből, vagy megtakarított pénzedből. 4. Mutasd ki, hogy pénzedből 100 leit befektettél valami gyümölcsöző munkára (kertészkedés, méhészet, nyultenyésztés, stb.) 5. Mutasd ki, hogy hetenként legalább egy órát megtakarítsz, amit más segítségére használsz, s számolj be hogyan.

VI. Hivatás

A hivatás szolgálat. Nem magunknak, nem az embereknek, hanem Istennek. A hivatás felfogásának három foka van: az első, úgy nézni azt, mint megélhetési eszközt, a második:

ha benne alkalmat keresek a saját emelkedésekre (hírnév, dicsőség, hatalom) s a harmadik és igazi szempont, ha olyan alkalomnak nézem, melyben Isten országáért dolgozhatom. Ez az utóbbi szabadít meg attól, hogy a fiúkban az anyagi kérdések, vagy a saját emelkedésük kérdései elhomályosítsák a hivatás főgondolatát. Minden fiú készül valamely hivatásra, a kisebbek előtt, ez esetleg még nincs eldöntve, és ekkor a választásra a vezetőnek irányítólag kell befolyania úgy, hogy a pályaválasztást mellékes szempontok, anyagi jövedelmezőség, tekintélykeresés, stb. ne befolyásolják. Ha a fiúk már kisebb korukban életük vezetőgondolatává teszik az Isten akaratának való szolgálatot, nem kell félnünk, hogy épen ebben a legnagyobb kérdésben ez a szempont elhagyja őket. A nagyobbakkal tisztázni kell, mit keresnek azon a pályán, melyre magukat elhatárolták, s fel kell mutatni nekik, hogyan lehet minden hivatáskörben Istennek szolgálni és ezáltal azt a pályát eszközzé tenni Isten országa terjesztésére. A vezető különösen gondot fordítson olyan esetekre, mikor valamelyik fiú külső okból azt a pályát, melyre szíve szerint menne, nem követheti. Mindent el kell követni, hogy a nehézségeket maga is legyőzni igyekezzék, ha azonban ez lehetetlen volna, meg kell mutatni az illetőnek, hogy Isten avval, hogy ilyen munkát bíz rá, valami újabb munkateret akar neki felajánlani. Különösen küzdeni kell a vezetőnek a csoportban az ellen, hogy a fiúk valamelyik pályát lenézzék, vagy megvessék. Különböző életpályán levő fiúk egy csoport kebelében való vezetése azért kedvező, mert megtanulják egymás hivatását becsülni s erre az alkalmat mindig fel is kell használnunk.

Próbák: (12—14 éveseknek): 1. Végy részt mind beszélgetésben erről: a hivatás, életpályák, pályaválasztás. 2. Ismerj meg 10 foglalkozási ágat, melyeket a környékben vagy városban űznek, leírva mindegyiket. 3. Ismertess meg a csoporttal ezek közül kettőt, amely neked a legjobban tetszik, mondd meg miért. 4. Említs három híres embert, akik a maguk hivatásában kitűntek, s beszélj róluk a csoportnak. 5. Írj egy dolgozatot arról, hogy mit gondolsz, mi szerint kell választani az életpályát és mi célod legyen azzal. (200 szó.)

(15—17 éveseknek): 1. ugyanaz, mint fent. 2. Tudd, mily fő foglalkozásokat űznek az ország lakosai s ismerd ezek munkáját. 3. Ismertess meg ezek közül négyet a csoporttal. 4. Írd le, milyen pályát választottál vagy akarsz választani és indokold, miért épen ezt. 5. Nevez meg két híres embert, akik az általad választott pályán kitűntek, s beszélj róluk a csoportnak.

V. Nemzeti értékek

A nemzet megbecsülése, melyhez tartozunk és a nemzet szolgálata a csoportra nézve nagyon fontos gondolat. A nemzethez való tartozás Isten ajándéka, aki azért teremtett több népcsaládot, hogy mindegyik nemzet a maga természeti sajátosságaival szolgálja őket és akaratát megvalósítsa. A nemzetnek tehát célja van és ez, hogy Isten országát munkálja. Amelyik nemzet Istennek ezt a tervét megéri és annak engedelmeskedik, megmarad, a másik elvész. Tehát nem a dicsőség, anyagi, vagy gazdasági nagyság, kultura stb. a nemzet igazi célja, hanem Isten szolgálata. Ezért van. A kulturális, gazdasági stb. nagyság csak eszközök, melyek által a nemzet jobban tudja munkálni Isten akaratát. Ez a közös cél, de amelyet minden népnek saját egyénisége szerint kell végeznie, közös minden népekkel s így összekapcsolja a nemzeteket egy nagy testvériségbe. A nemzeti nevelésnél a fiúkat egyszer meg kell ismertetni saját nemzetük kincseivel, értékeivel, meg kell mutatni nekik, hogy tőlük egyenként mit kíván Isten, amiben saját nemzetüket szolgálhatják, mely szolgálat célja az, hogy a nemzetünket minden tagjában igazán Istennek engedelmeskedő és neki szolgáló néppé tegyünk. Más oldalról ápolni kell bennük a más nemzetek iránti szeretetet és az annak való szolgálatot, hogy más népeket ne nézzenek le és ne gyűlöljenek. A másokban levő hibák felett a saját bűneink meglátása mellett bánkódni kell és igyekezni azon segíteni. Óvakodjunk a hamis nemzeti büszkeség és gőg ápolásától.

Próbák (12—14 éveseknek): 1. Tanulj meg három, vezető által kijelölt költeményt és tudd megmagyarázni. 2. Ismerd nemzeted történetét; tudj abból tíz kiváló embert megnevezni, s elmondani, mit tettek? 3. Ismerd az ország alkotmányát fő vonásokban. 4. Hallgass évente két előadást vagy végy részt beszélgetésben a csoportban e tárgyról: Mit tehetek nemzetemért? (I. év); Mi az én nemzetem feladata. (II. év); A keresztyén hazaszeretet. (III. év). 5. Olvass egy könyvet minden évben, mely nemzeted története egy szakaszáról, szól és add bizonyosságát, hogy megértetted.

(11—17 éveseknek): 1. és 5. próbák ugyanazok, mint fent. 2. Ismerd nemzeted történetének egy szakaszát behatóan és beszélj róla a csoportodnak. 3. Ismerd az ország öt fontos törvényét. 4. Hallgass évente két előadást vagy végy részt csoportbeszélgetésben e tárgyról: A keresztyén hazaszeretet. (I. év). Mit tehetek azért, hogy nemzetem igazán keresztyénné legyen? (II. év). Mi egy keresztyén nemzet feladata? (III. év).

VI. Világtestvériség

Ez a gondolat arra való, hogy a fiúkat tudatára hozza annak a ténynek, hogy nem áll egyedül sem az egyes ember, sem az egyes nemzet, hogy mi a szolgálat egy nagy világában élünk, más népek fiaival együtt. A világ népei Isten országának terjesztésére teremtettek és a legkisebb népnek a szolgálatára éppen olyan szükség van, mint a legnagyobbéra. A népek közötti békességről is kell itt beszélnünk, felmutatva és ránevelve a fiúkat arra, hogy ez a béke csak egy úton érhető el, és ez az út a Krisztusban való egység útja. A nagy nemzetközi egyesületek és szövetségek csak emberi eszközök, de érhetnek el valamit, ha azok, akik bennük dolgoznak, Krisztus útján akarják a békességet, nem uralkodva, hanem szolgálva a kisebbeknek, nem mások megalázásával, gazdasági vagy politikai előnyökkel, hanem magukat eszköznek nézik Isten céljai elérésére. A másokért való felelősség, melyet más népek már éreznek, teremtette meg a belső és külső misszió munkáját, mellyel másokat is meg akarnak ismertetni az evangélium erejével.

Próbák: (12—14 évesek számára): 1. Sorold el azokat a nemzeteket, melyek az országban laknak. 2. Ismerj meg legalább egy nagy világmozgalmat, mely a nemzetközi béke és jóakarát szolgálatában áll. 3. Hallgass évente egy előadást vagy olvass egy könyvet, mely a belmisszióval foglalkozik. 4. Hallgass évente egy előadást vagy olvass egy könyvet, mely a külmiszióval foglalkozik. 5. Mondj két módot, melyen a világtestvériséget te is előmozdíthatod és tedd meg ezt.

(15—17 éveseknek): 1. Végy részt egy megbeszélésben a csoportodban e tárgyról: hogyan érhető el a világbéke keresztyén szemmel nézve. 2. Ismerj 4 világmozgalmat és ezek munkáját a keresztyén nemzetközi béke és jóakarát érdekében. 3. és 4. próbák ugyanazok, mint fent. 5. Vállald, hogy legalább 3 hónapig csendes óráidban mindennap imádkozol a népek közti egyetértésért.

VII. Gyakorlás a szolgálatban

Ez az ág arra szolgál, hogy a fiúk életébe valóságos munka gyanánt vihessük be a szolgálat gyakorlását, tehát, hogy mindenkor kerestessük az alkalmakat velük arra, hogy szolgálatot tegyenek valakinek. Az, hogy mikor szolgálunk, nem függ a mi kedvunktól, sokszor az előkészületunktől sem. Isten akkor állíthat egy alkalom, elé, mikor nagyon is készületleneknek érezzük magunkat. Ha ezt elmulasztjuk, akár, mert kicsinyeljük, akár, mert túlságos nagynak látjuk ma-

gunkhoz, elvesztettünk egy alkalmat, mikor Istennek szolgálhattunk volna, talán egy olyan alkalmat, mely soha vissza nem jön. Ezért egyik oldalon készülni kell rá, hogy alkalmassak lehessünk a szolgálat nehezebb formáira is, mert sohasem tudjuk, hogy mikor lép be az életünkbe a nagy, az egyetlen alkalom. De másrészt gyakorolnunk kell magunkat minden nap a szolgálat eseteiben. Keresni kell őket, nem várni meg, hogy helyünkbe jöjjenek. Jelszavunk ez legyen ebben: „áron is megvegyétek az alkalmat.“

Próbák (12—14 és 15—17 évesek számára): 1. Hallgass a csoportodban tanítást az elő segélynyújtásról. 2. Hallgass a csoportban tanítást az életmentésről. 3. Tudj készíteni kötések, sineket, hordágyakat s más, az életmentés és segélynyújtáshoz szükséges eszközöket és tudd használni őket. 4. Tudj felelni kielégítőleg szóban vagy írásban az első segély és életmentés köréből vezetőd által feltett hat kérdésre és végy részt ilyen gyakorlatokon. 5. Végezz el három ízben valami szolgálatot, mellyel vezetőd megbízott, minden évben, kielégítőleg.

E) Szolgálati munkák

Az, hogy a programban a szolgálat esetei számára külön munkák is fel vannak sorolva, mutatja azt a fontosságot, melyet a program a szolgálatnak tulajdonít. Mivel azonban a szolgálat olyan nehéz, mert a fiúk ebben a korban inkább uralkodásra és mások feletti parancsolásra készek, mintsem szolgálni másoknak, ezért vannak a programba beiktatva ezek a szolgálati munkák. Ezek a fiúk haladását jelző diagrammban nincsenek külön feltüntetve, mert ezzel ezeknek önkéntességét és szabadságát akarja a program kitüntetni. Ezeket tehát úgy kezeljük, mint speciális feladatokat, melyek külön tartatnak számon, de épen azért nagyobb megbecsülésben is részesülnek. Ezeket a pontokat gyakran a fiúk elé kell állítani és indítani őket, hogy azok felett gondolkozzanak és azokat teljesítsék. A pontok úgy vannak összeállítva, hogy bennük minden téren kifejtendő szolgálat érvényesül és pedig olyan szolgálatok, melyeket valaki csak akkor vállalhat, ha ahoz a körhöz benső szeretet viszonya fűzi. A csoportban külön tartjuk számon, hogy a fiúk közül ki, hány szolgálati munkát végzett el, s azokat évnegyedenként a csoportnak bejelentjük. Ezek a bejelentések nem a dicséret vagy jutalom szempontja alatt történnek, csak a nyilvántartásért és buzdításért, tárgyalásuknál arra kell a legfőbb gondot fordítani, hogy megvizsgáljuk, mit jelentettek ezek a szolgálatok Isten országa szempontjából.

I. Személyes szolgálat

(Válassz kettőt a három próbából).
a) Tíz órai szolgálat beteg, béna, vak stb. egyénnél, vagy kis gyermekeknek, aki nem tartozik családjához, ingyen, minden jutalom elfogadása nélkül. b) Bizonyítható személyes szolgálat valaki iránt, baleset, tűz, vagy más ilyen esetben. c) Elvesztett tárgy visszaszolgáltatása tulajdonosának jutalom elfogadása nélkül. Vagy: Személyes segítség gyalogos vagy bárhogy utazónak úton, utcán stb.

II. Otthoni szolgálat

(Mint fenn). Adj bizonyítékot róla, a) hogy végeztél tíz órai otthoni szolgálatot a rendes próbákon megkívántakon kívül, amilyen favágás, kert munkája, surolás, meszelés, fizetés és jutalom nélkül. b) Gondviselés kisebb testvéredre összesen 18 órán át több ízben a szülők távolléte vagy betegsége esetén, a rendes próbákon kívül. Vagy: Hozzájárultál saját keresményeddel az otthon fenntartásához (élelmezéshez, fűtéshez stb.) anélkül, hogy erre kötelezve lennél. c) Tisztán tartottad a szobát, vagy műhelyt, vagy más szobát hat hónapig saját magad (a-rendes próbákon kívül).

III. Egyházi szolgálat

(Mint fenn). Adj bizonyítékot róla, hogy
a) adakoztál egyháznak fenntartására oly mértékben, mint azt vezetőd megítélése szerint viszonyaid megengedik. b) Valami munkát vagy szolgálatot vállaltál egyháznak részére jutalom és fizetés nélkül, mely legalább 10 órai munkát igényel. c) Résztvettél templom vagy cinterem vagy iskola tisztításában, vagy díszítésében legalább 10 órai munkával. Vagy: Résztvettél egyházi ünnepélyek rendezésében, előkészítésében (meghívók címzése, elhordozása, küldetések, megbízások stb.) legalább 10 órai munkával.

IV. Iskolai vagy hivatásbeli szolgálat

(Mint fenn.) Bizonyítsd be, hogy a) végeztél valami külön, az iskolában vagy a munkaadód által nem kívánt feladatot, pl. egy gyengébb tanuló segítségével stb. havi négy órán. b) Tettél valami külön szolgálatot az iskolának vagy a cégnek, pl. az iskola szolgálatában vállaltál valami munkát

vagy egy megrendelést szereztél a cégnek, stb. c) Nyertél egy pályamunkával az iskolában, vagy szorgalmi díjat, vagy: Hozz bizonyítványt munkaadódtól, hogy egy hónapig magad-viseletével és munkáddal teljesen meg volt elégedve.

V. Közösségi szolgálat

(Kettőt a három próba közül). Szerelj fel legalább három mesterséges madárfészket vagy téli etetőt a kertekben vagy más kertjében az illető engedélyével és lásd el állandóan eleséggel a tél 3 hónapjában. b) Adj kielégítő bizonyítást róla, hogy legalább három esetben sikeresen védtél meg állatokat a kírástól. c) Végezz egy, a vezető által kijelölt szolgálatot kielégítő módon.

VI. Csoportszolgálat

(Kettőt a három próba közül). a) Viselj valami megbízást a csoportodban legalább hat hónapig, vezetőd megalégedésére. b) Szerezz három új tagot a csoportodnak, akik be is válnak. c) Készíts vagy szerezz a csoport számára valamit, pl. képet, könyvet, butodarabot az otthonnak stb.

VII. Életmentés, első segély

(A legnagyobb szolgálati munka a programban.) Minden fiú a csoportban, aki valakinek az életét megmenti, vízből, vagy bárminő, az illető életét fenyegető bajból és balesetből, s erről kielégítő bizonyítékot ad vezetőjének, nyeri ezt a külön elismerést. Ez a tény az összes csoportok tudomására hozatik.

Kérdések további megbeszéléshez és tanulmányozáshoz. Hogyan érvényesül a hit és szolgálat kapcsolata a Biblia alakjaiban? — Milyen elemek azok a családi nevelésben, melyek a gyermekek szolgálatra való nevelésében segítségül jöhetnek és hogy lehet azokat a családba bevinni? — Mely pontokon segíti elő a szolgálat gyakorlása a jellem, fejlődését? — Az iskolai életben a helytelenül értelmezett szolgálat (sugás, stb.) ellen milyen eszközökkel lehetne küzdeni? — A szolgálat alkalmi milyen lehetőségeket nyújtanak a falusi és munkás fiúk életében, hogyan lehet küzdeni a borra való rendszer ellen. Állítható-e, hogy ez a rendszer megrontja a szolgálatra való nevelést és mi alapon állítható ez?
